
PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

OPĆINA BILJE

Naručitelj:
Općina / TZ

Ugovaratelj:
Ekonomski fakultet u Osijeku

Osijek / Bilje, prosinac, 2025. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	5
1.1. Mapa dionika	5
2. PROFIL DESTINACIJE	7
3. ANALIZA STANJA	10
3.1. Analiza turističkih kretanja	10
3.1.1. Smještajni kapaciteti.....	10
3.1.2. Volumen, trend i sezonalnost potražnje.....	11
3.1.3. Tržišna i demografska struktura	14
3.2. Analiza ugostiteljske ponude	15
3.3. Turističke atrakcije i resursne osnove	17
3.3.1. Prirodne atrakcije i resursi	17
3.3.2. Kulturne atrakcije i resursi	18
3.3.3. Manifestacije.....	18
3.4. Javna turistička infrastruktura	19
3.5. Komunalna infrastruktura	20
3.6. Prometna infrastruktura	21
3.6.1. Cestovni promet	21
3.6.2. Javni prijevoz	22
3.6.3. Biciklistička infrastruktura	22
3.6.4. Željeznički promet.....	23
3.6.5. Zračni promet	23
3.6.6. Riječni promet	24
3.7. Analiza stanja digitalizacije	24
3.8. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom.....	26
3.9. Analiza organiziranosti i dostupnosti turističkih usluga	27
3.10. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala	28
3.11. Analiza komunikacijskih aktivnosti	29
3.11.1. Analiza digitalnog prisustva	30
3.10.2. Analiza offline komunikacijskih aktivnosti	31
3.10.3. Prikupljanje i distribucija informacija za turiste	32
3.10.4. Marketinško pozicioniranje na regionalnoj i nacionalnoj razini.....	32

3.11. Analiza konkurencije – primjeri dobre prakse.....	33
3.11.1. Zajedničke spoznaje i primjenjivost za Općinu Bilje	40
3.12. Analiza tržišnih trendova i inovacija	40
3.13. Izvješće o analizi stanja	42
4. POTENCIJAL ZA RAZVOJ TURISTIČKIH PROIZVODA I USLUGA.....	45
5. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE	51
6. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA.....	57
6.1. SWOT analiza	57
6.2. Identificiranje općih načela turizma.....	58
6.3. Vizija i misija razvoja turizma.....	59
6.4. Opći ciljevi razvoja turizma	59
6.5. Strateški pravci razvoja turizma	60
Strateški pravac 1: Održivo upravljanje prostorom i prirodnim resursima	60
Strateški pravac 2: Razvoj kvalitetnih i integriranih turističkih proizvoda	60
Strateški pravac 3: Jačanje vidljivosti i prepoznatljivosti destinacije	61
Strateški pravac 4: Jačanje lokalnih dionika i ljudskih potencijala u turizmu	61
6.5. Mjere i aktivnosti za provedbu strateških pravaca	61
7. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA	66
7.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	66
7.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu.....	66
7.3. Smjernice i preporuke za privatni sektor u turizmu	67
7.4. Smjernice i preporuke za upravljače zaštićenih područja i institucije u zaštiti prirode	67
7.5. Smjernice i preporuke za lokalnu zajednicu i civilni sektor.....	68
8. POPIS PROJEKATA.....	70
8.1. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	70
8.2. Popis projekata koji su od posebnog značaja za razvoj destinacije	72
8.3. Ostali projekti	76
IZVORI.....	79

Popis tablica

Tablica 1. Mapa dionika.....	5
Tablica 2. Profil destinacije.....	7
Tablica 3. Broj objekata i kreveta po vrstama smještaja	10
Tablica 4. Broj objekata i kreveta po podvrstama smještaja	10
Tablica 5. Broj objekata i kreveta po kategorizaciji smještaja	11
Tablica 6. Trend dolazaka i noćenja u Općini Bilje (2016. - 2024.)	12
Tablica 7. Prosječna duljina boravka (2016. - 2024.)	13
Tablica 8. Broj noćenja po mjesecima u 2024.	14
Tablica 9. Domaći i strani turisti u 2024. po broju noćenja	14
Tablica 10. Broj dolazaka i noćenja po zemljama za 2024.	14
Tablica 11. Broj noćenja prema dobi i spolu u 2024.	15
Tablica 12. Ugostiteljski objekti na području Općine Bilje	16
Tablica 13. Pregled prirodne atrakcijske i resursne osnove u Općini Bilje.....	17
Tablica 14. Pregled kulturne atrakcijske i resursne osnove u Općini Bilje.....	18
Tablica 15. Manifestacije u Općini Bilje	18
Tablica 16. Turistička infrastruktura u Općini Bilje	19
Tablica 17. Sekundarna infrastruktura u Općini Bilje.....	20
Tablica 18. Ceste u Općini Bilje	21
Tablica 19. Prijedlozi unaprjeđenja razumljivosti i dostupnosti informacija.....	32
Tablica 20. Prijedlozi unaprjeđenja iskustva posjetitelja za Općinu Bilje	41
Tablica 21. Ključni turistički proizvodi i atrakcije na području Općine Bilje	45
Tablica 22. Prirodni i ekoturistički proizvodi.....	46
Tablica 23. Aktivni odmor i cikloturizam	47
Tablica 24. Enogastronomski turizam	48
Tablica 25. Kulturni i manifestacijski turizam.....	48
Tablica 26. Izletnički turizam	49
Tablica 27. Pokazatelji održivosti na razini destinacije Općina Bilje	51
Tablica 28. SWOT analiza	57
Tablica 29. Opći ciljevi razvoja turizma.....	59
Tablica 30. Strateški pravac 1	61
Tablica 31. Strateški pravac 2	62
Tablica 32. Strateški pravac 3	63
Tablica 33. Strateški pravac 4	64

Popis grafikona

Grafikon 1. Trend dolazaka i noćenja u Općini Bilje (2016. - 2024.)	12
---	----

Popis slika

Slika 1. Cikloturistička karta Osječko-baranjske županije	23
Slika 2. Pokrivenost mobilnom mrežom na području Općine Bilje (Karta pokrivenosti mobilnom mrežom i podatkovnim uslugama, A1 Hrvatska 2025.).....	25

1. UVOD

Plan upravljanja destinacijom Bilje predstavlja temeljni strateški i operativni dokument koji definira viziju, ciljeve i konkretne mjere za održivi razvoj turizma na području Općine Bilje u narednom planskom razdoblju. Dokument je izrađen sukladno zakonskom okviru Republike Hrvatske, prvenstveno Zakonu o turizmu (NN 156/23) i pripadajućim podzakonskim aktima, koji propisuju obvezu izrade ovakvih planova na razini destinacije radi unaprjeđenja kvalitete turističkog upravljanja i ponude.

Općina Bilje, smještena u srcu Baranje i neposrednoj blizini Osijeka, zauzima jedinstveni geoprometni položaj te posjeduje izvanredne resursne osnove, od kojih je svakako najvažniji Park prirode Kopački rit, jedan od najočuvanijih močvarno-vodenih ekosustava u Europi. Ova prirodna baština, zajedno s bogatom kulturnom ostavštinom poput Dvorca Eugena Savojskog, čini okosnicu turističkog proizvoda destinacije.

Svrha ovog Plana je osigurati da se turistički razvoj Bilja odvija na kontroliran i održiv način. To podrazumijeva usklađivanje ekonomskih interesa turističke industrije s zaštitom prirodnog okoliša i očuvanjem identiteta lokalne zajednice. Plan je kreiran s ciljem jačanja konkurentnosti Bilja kao destinacije ekološkog, ruralnog i aktivnog turizma, ali i kao mjesta gdje kvaliteta života lokalnog stanovništva ostaje u fokusu.

Metodologija izrade Plana temelji se na analizi trenutnog stanja, primjeni načela održivosti i uključivanju svih ključnih dionika u proces planiranja. Kroz sveobuhvatnu analizu (uključujući analizu stanja, kapaciteta i konkurentnosti), Plan identificira prednosti i nedostatke Bilja, definirajući jasan strateški pravac koji se potom prevodi u mjerljive ciljeve, mjere i konkretne projekte. Uspjeh Plana ovisit će o predanosti svih identificiranih dionika - od Općine i Turističke zajednice, do privatnog sektora i Parka prirode - u zajedničkoj provedbi definiranih aktivnosti.

1.1. Mapa dionika

Uspješan razvoj turizma u Bilju ovisi o koordiniranoj suradnji svih relevantnih dionika. Mapa dionika identificira ključne aktere, njihove uloge i doprinos koji moraju ostvariti u provedbi ovog Plana. Mapa dionika navedena je u Tablici 1.

Tablica 1. Mapa dionika

Skupina dionika	Dionici	Uloga i doprinos
Javni sektor	Općina Bilje, Turistička zajednica Općine Bilje	Vodeća uloga. Općina postavlja strateške ciljeve i osigurava infrastrukturni i pravni okvir. TZ Općine Bilje koordinira, razvija turističke proizvode i provodi promociju destinacije.

Ključna atrakcija	Javna ustanova Park prirode Kopački rit	Ključni upravljač resursa za upravljanje najvećom atrakcijom. Razvija edukativne i posjetiteljske sadržaje te osigurava očuvanje prirodne baštine.
Regionalni i nacionalni	Osječko-baranjska županija (OBŽ), TZ Osječko-baranjske županije (TZ OBŽ), Ministarstvo turizma i sporta (MINTS)	Regionalna i nacionalna promocija (brend HeadOnEast), financijska podrška i osiguravanje usklađenosti s nacionalnom strategijom.
Privatni sektor	Smještajni objekti (hoteli, kuće za odmor, OPG-ovi), restorani i ugostitelji, vinarije (dio Baranje)	Nositelji ponude i usluga. Odgovorni za kvalitetu usluge, inovativnost proizvoda i usklađenost s digitalnim i održivim praksama.
Civilno društvo	Lokalne udruge (kultura, sport), ekološke udruge (npr. Zeleni Osijek)	Doprinosi autentičnosti, organizaciji manifestacija (npr. Etno susreti Bilje), zaštiti okoliša i aktivnom uključivanju lokalne zajednice.

2. PROFIL DESTINACIJE

Općina Bilje nalazi se u Baranji, u Osječko-baranjskoj županiji, neposredno sjeverno od grada Osijeka. Prostorno-geografski, dio je Panonske nizine, a smještena je uz rijeku Dravu te se proteže prema istoku uz obale Dunava i obuhvaća značajan dio Parka prirode Kopački rit. Općina se ističe izuzetno plodnim tlom i povoljnim geografskim položajem. Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine, Općina Bilje broji 5.636 stanovnika.

Kao ruralna destinacija, Bilje se razvija kroz sinergiju ekologije, kulture i aktivnog odmora, a njezin profil destinacije moguće je sažeti na sljedeći način u Tablici 2:

Tablica 2. Profil destinacije

Kategorija	Opis
Lokacija	Baranja, Osječko-baranjska županija. Smještena je uz rijeku Dravu i Park prirode Kopački rit. Obuhvaća naselja Bilje, Kopačevo, Kozjak, Lug, Podunavlje, Tikveš, Vardarac i Zlatnu Gredu.
Površina	334 km ²
Geografska obilježja	Pretežno nizinski reljef. Obilježavaju je močvarno-vodeni ekosustavi Kopačkog rita te Stara Drava kod Bilja. Na području Općine Bilje nalaze se jedini ostaci stepske livade na području Republike Hrvatske.
Klimatska obilježja	Umjereno kontinentalna klima s toplim ljetima i hladnim zimama. Prosječna temperatura je oko 11 stupnjeva Celzijusa, a najviše padalina bilježi se u svibnju i lipnju.
Stanovništvo	Ukupno stanovništvo: 4.771 Bilje: 3163 Kopačevo: 460 Kozjak: 22 Lug: 602 Podunavlje: 1 Tikveš: 15 Vardarac: 504 Zlatna Greda: 5
Glavna turistička atrakcija	Park prirode Kopački rit (međunarodni značaj), Dvorac Eugena Savojskog (regionalni značaj, plan obnove)
Glavni turistički proizvodi	Ekoturizam (birdwatching), ruralni turizam (OPG-ovi, autohtona kuhinja), aktivni odmor (cikloturizam, pješačenje).
Smještajni kapaciteti	U 2024. godini Bilje bilježi 6,6% od ukupnog broja kreveta u OBŽ Ukupan broj objekata u 2024. = 58 Ukupan broj smještajnih jedinica u 2024. = 187 Ukupan broj kreveta u 2024. = 491

Prometna povezanost	Cestovno dobro povezana s Osijekom (južnom obilaznicom) i s ostatkom Baranje. U Općini se nalaze željezničke i autobusne stanice. Na području Općine postoje javne stanice za najam bicikala.
Turistički promet	Ostvaruje oko 5% ukupnog broja noćenja u Osječko-baranjskoj županiji Broj domaćih turista u 2024. = 4.416 Broj stranih turista u 2024. = 3.255
Ugostiteljski sadržaj	5 restorana, 1 izletišta, 1 objekt brze prehrane i 7 caffe barova. Restorani su orijentirani ka ponudi tradicionalne baranjske i slavonske kuhinje od kojih su neki prepoznati i nacionalno.
Glavne turističke atrakcije	Park prirode Kopački rit Dvorac Tikveš Dvorac Eugena Savojskog
Glavni turistički proizvod	Kulturni turizam Enogastronomija Rekreacija / aktivni odmor Ekoturizam Zabava Team-building programi
Turistička infrastruktura	Biciklističke staze (EuroVelo 6 i Panonski put mira) Edukativne i tematske staze (Blago močvare i Bijeli lopoč) Signalizacija, info točke, interpretacijski sadržaji

ANALIZA STANJA

3. ANALIZA STANJA

3.1. Analiza turističkih kretanja

Analiza turističkog prometa u Općini Bilje pokazuje stabilan opseg noćenja, snažan potencijal ekološkog i ruralnog turizma te izraženu kontinentalnu sezonalnost, s vrhuncima izvan klasične ljetne sezone.

3.1.1. Smještajni kapaciteti

Općina Bilje u 2024. godini raspolaže s ukupno 491 krevetom u komercijalnim smještajnim kapacitetima. Struktura smještaja odražava izrazito ruralni karakter destinacije s naglaskom na smještaj kod domaćina i OPG-ova, što je u skladu s blizinom Parka prirode Kopački rit i autohtonim karakterom Baranje. Dominantne vrste smještaja su objekti u domaćinstvu (132 kreveta u 22 objekta) i OPG-ovi (97 kreveta u 12 objekata), što je bitna pretpostavka za razvoj autentične turističke ponude.

Iz Tablice 3 vidljivo je da najveći dio kapaciteta čine smještaj u Objektima u domaćinstvu (132 kreveta u 22 objekta) i Objektima na OPG-u (97 kreveta u 12 objekata), što je bitna pretpostavka za razvoj autentične turističke ponude.

Tablica 3. Broj objekata i kreveta po vrstama smještaja

Vrsta objekta (komercijalni smještaj)	Broj objekata (2024.)	Broj kreveta (2024.)
Hoteli	3	92
Kampovi	1	68
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	12	97
Objekti u domaćinstvu	22	132
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	5	72
Privatne sobe za iznajmljivanje	5	21
Sobe za iznajmljivanje	10	8
Ukupno	58	490

Tablica 4. Broj objekata i kreveta po podvrstama smještaja

Podvrsta objekta	Broj objekata (2024.)	Broj kreveta (2024.)
Kamp odmoriste	1	68
Apartman	6	32

Kuća za odmor	27	158
Ruralna kuća za odmor	1	5
Soba za iznajmljivanje	11	29
Ukupno	46	292

Kvalitativna analiza ukazuje na raznolikost ponude, gdje je značajan udio visokokategoriziranih objekata (4 zvjezdice i 4 sunca), iako je evidentan i velik broj nekategoriziranog smještaja.

Tablica 5. Broj objekata i kreveta po kategorizaciji smještaja

Kategorija	Broj objekata (2024.)	Broj kreveta (2024.)
1 sunce	1	2
2 sunca	1	5
3 sunca	1	8
4 sunca	4	61
Nema kategorizacije	12	168
1 zvjezdica	1	12
2 zvjezdice	3	31
3 zvjezdice	14	142
4 zvjezdice	13	55
5 zvjezdica	3	5
Ukupno	53	489

3.1.2. Volumen, trend i sezonalnost potražnje

U razdoblju od 2016. do 2024. godine turistički promet na području Općine Bilje prolazi kroz tri jasno razdvojene faze: predpandemijski rast, pandemijski pad i postpandemijski oporavak sa stabilizacijom što je vidljivo iz Tablice 6 i Grafa 1.

Do 2019. godine bilježi se kontinuirano povećanje turističke aktivnosti, čime Bilje potvrđuje svoju rastuću privlačnost kao prirodna i rekreativna destinacija u sklopu šireg baranjskog područja. Najviše vrijednosti zabilježene su 2019. godine, prije globalnog poremećaja izazvanog pandemijom. Godina 2020. donosi snažan pad dolazaka i noćenja, ponajprije uslijed izostanka stranih gostiju i ograničenja kretanja. Unatoč padu volumena, prosječna duljina boravka privremeno raste, što je u skladu s nacionalnim obrascima turizma u pandemijskim uvjetima. Od 2021. nadalje destinacija ulazi u fazu oporavka, pri čemu se turistički promet već 2022. približava predpandemijskim razinama. Unatoč postignutom snažnom oporavku nakon pandemije, u 2023. i 2024. Bilje je bilo zabilježilo uzastopni,

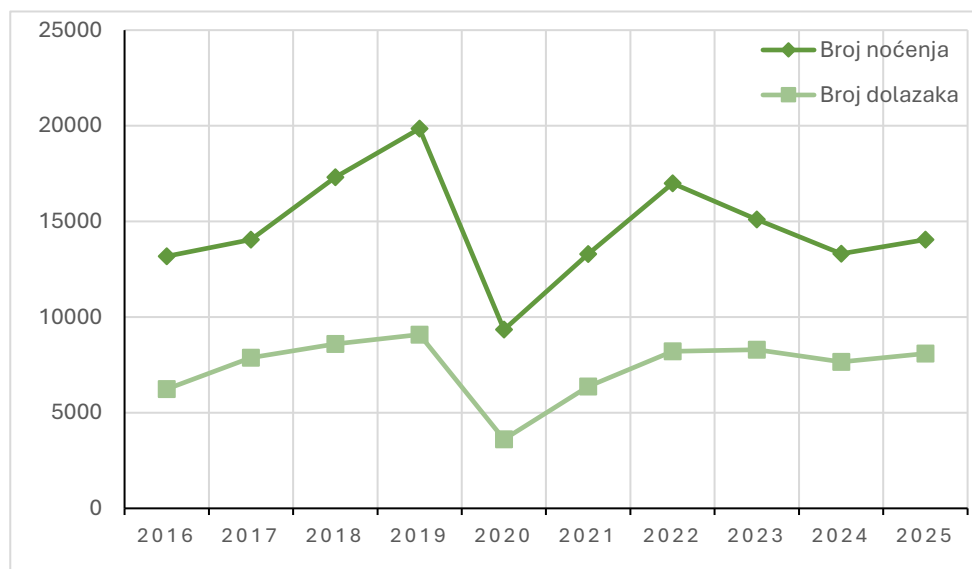
značajan pad broja noćenja (oko -11% godišnje). Ipak, 2025. situacija se mijenja te broj noćenja i dolazaka raste, a isto se očekuje u narednom razdoblju. I unatoč ovoj pozitivnoj promjeni, prostor za rast postoji, a ta će se prilika nastojati iskoristiti strategijama i taktikama koje će biti spominjane niže u dokumentu.

Generalno, razvoj turističkog prometa upućuje na stabilnu poziciju Bilja kao destinacije prirode, aktivnog odmora i eno-gastronomskih doživljaja, uz jasne mogućnosti za daljnje jačanje cjelogodišnje potražnje i rada na kreiranju ponude zbog koje se statistike dolazaka i noćenja mogu u sljedećim godinama drastično poboljšati.

Tablica 6. Trend dolazaka i noćenja u Općini Bilje (2016. - 2025.)

	Dolasci				Noćenja			
	Domaći	Strani	Ukupno	% promjena	Domaći	Strani	Ukupno	% promjena
2016	1838	4395	6233	N/A	4429	8754	13183	N/A
2017	5612	2267	7879	+26,41%	10019	4036	14055	+6,61%
2018	5514	3083	8597	+9,11%	11365	5947	17312	+23,17%
2019	6075	3011	9086	+5,69%	13518	6,333	19851	+14,67%
2020	3121	486	3607	-60,30%	7401	1939	9340	-52,95%
2021	4966	1396	6362	+76,38%	9796	3498	13294	+42,33%
2022	5148	3057	8205	+28,97%	10205	6787	16992	+27,82%
2023	4580	3716	8296	+1,11%	8503	6603	15106	-11,10%
2024	4404	3255	7659	-7,68%	7624	5687	13311	-11,88%
2025	4663	3423	8086	+5,58%	8141	5904	14045	+5,51%

Grafikon 1. Trend dolazaka i noćenja u Općini Bilje (2016. - 2025.)

U strukturi turističkog prometa Bilja tijekom promatranog razdoblja vidljive su značajne razlike između domaćih i stranih gostiju, uz jasne promjene u pojedinim fazama ciklusa. Do pandemije strani su turisti činili većinu dolazaka i noćenja, što potvrđuje međunarodnu prepoznatljivost destinacije, posebice u segmentima prirode i aktivnog odmora. Tijekom 2020. i 2021. udio domaćih gostiju izrazito raste zbog ograničenja međunarodnih putovanja, pri čemu domaći turisti postaju ključni nositelj potražnje. Od 2022. nadalje ponovno se uspostavlja ravnoteža, a strani gosti stabilno čine oko 40 % ukupnog volumena, što Bilju daje uravnotežen i otporan tržišni profil. Ovakva raspodjela domaćeg i međunarodnog tržišta predstavlja dobru osnovu za daljnji razvoj cjelogodišnjih proizvoda i ciljano komuniciranje prema oba segmenta.

Prosječna duljina boravka od 1,74 dana u 2024. (i 2025.) godini (Tablica 7) potvrđuje da je Bilje pozicionirano kao destinacija kratkih odmora i vikend-putovanja (*city break* i *slow travel*), što je u skladu s trendovima kontinentalnog turizma. Ipak, mora se spomenuti kako je prosječna duljina boravka pala u odnosu na 2016., početnu godinu promatranja, ali i u odnosu na prethodnu 2023. godinu. To može implicirati na to da turisti imaju model intenzivnih, kratkih putovanja što umanjuje vjerojatnost veće potrošnje po putovanju s obzirom da se gospodarstvo svijeta i Hrvatske nakon pandemije suočilo s inflacijom. Također, mijenjaju se i navike turista koji putuju kraće, ali češće. Produljenje prosječne duljine boravka svakako ostaje strateški cilj za budući razvoj zbog usklađenosti s ostalim strateškim dokumentima na regionalnoj i nacionalnoj razini. Ovaj pokazatelj upućuje na kontinuiranu potrebu diverzifikacije ponude koja bi potaknula produženje boravka, osobito kroz razvoj tematskih programa, višednevnih itinerara te dodatnih sadržaja koji potiču konzumaciju izvan glavnih prirodnih atrakcija.

Tablica 7. Prosječna duljina boravka (2016. - 2025.)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Prosječna duljina boravka	2,12	1,78	2,01	2,18	2,59	2,09	2,07	1,82	1,74	1,74

Turistički promet u Bilju pokazuje obrazac sezonalnosti (Tablica 8) koji je uobičajen u kontinentalnoj Hrvatskoj, s vrhuncima izvan klasične jadranske špice. Najsnažniji mjeseci prema broju dolazaka i noćenja su svibanj (1.055 noćenja) i rujan (912 noćenja). Ovaj obrazac izravno je povezan s ponudom destinacije: svibanj i rujan idealni su za *outdoor* aktivnosti (cikloturizam, pješčačenje, promatranje ptica u Kopačkom ritu), dok ljetni mjeseci ne predstavljaju nužno vrhunac. Prisutnost snažnog prometa u predsezoni i posezoni ukazuje na potencijal Bilja za cjelogodišnje poslovanje i smanjenje sezonalnosti, što je ključni strateški cilj hrvatskog turizma.

Tablica 8. Broj noćenja po mjesecima u 2024.

Mjesec	Noćenja	Dolasci
Siječanj	442	191
Veljača	470	239
Ožujak	866	472
Travanj	1158	715
Svibanj	1746	1055
Lipanj	1525	841
Srpanj	1266	663
Kolovoz	1590	846
Rujan	1748	912
Listopad	1296	780
Studeni	1525	838
Prosinac	726	471

3.1.3. Tržišna i demografska struktura

Strani turisti čine snažnih 42,73% noćenja, što je visok udio za kontinentalnu destinaciju i potvrđuje međunarodni značaj Bilja (vezano uz Kopački rit i biciklističke rute). Domaći turisti s 57,27% noćenja ostaju ključni temelj turističkog prometa.

Tablica 9. Domaći i strani turisti u 2024. po broju noćenja

Tržište	Broj dolazaka	Broj noćenja
Domaći turisti	4404	7624
Strani turisti	3255	5688
Ukupno	7659	13312

Ključna emitivna tržišta, uz Hrvatsku, su susjedne zemlje, s izrazitim naglaskom na Mađarsku (1.068 noćenja) i Njemačku (848 noćenja). Ova kretanja upućuju na veliku važnost zemalja koje se nalaze na EuroVelo biciklističkim rutama i zemalja okruženja.

Tablica 10. Broj dolazaka i noćenja po zemljama za 2024.

Zemlja	Broj dolazaka (2024.)	Broj noćenja (2024.)
Hrvatska	4404	7624
Mađarska	865	1068
Njemačka	383	848
Slovačka	244	383
Bosna i Hercegovina	177	347
Srbija	171	346

Analiza noćenja po dobi pokazuje dominantan udio u radno aktivnoj dobi (35-54 godine), što je karakteristično za goste koji dolaze radi aktivnog odmora, posjeta OPG-ovima i poslovnih aktivnosti. Značajna dominacija muških posjetitelja (7.181 noćenje naspram 6.135 ženskih noćenja) ukazuje na snagu lovnog turizma i poslovnih dolazaka kao snažnih generatora noćenja.

Tablica 11. Broj noćenja prema dobi i spolu u 2024.

Dobna skupina	Muškarci (noćenja)	Žene (noćenja)	Ukupno
35-44	2244	1968	4212
45-54	1856	1395	3251
55-64	1290	1146	2436
25-34	1009	741	1750
17-18	326	326	652
11-16	215	244	459
65+	148	184	332
0-5	60	45	105
6-10	33	32	65
Ukupno	7181	6135	13316

3.2. Analiza ugostiteljske ponude

Ugostiteljska ponuda Općine Bilje (Tablica 12) sastoji se od nekoliko cjelogodišnjih objekata koji u većoj mjeri zadovoljavaju potrebe lokalnog stanovništva, ali i posjetitelja koji borave u destinaciji. U ponudi dominiraju tradicionalni restorani, objekti brze prehrane te jedno izletišta, pri čemu svaki od njih ima specifičnu ulogu u stvaranju gastronomske slike destinacije.

Restorani smješteni u Vardarcu, Bilju i Kopačevu predstavljaju okosnicu ponude te nude prepoznatljivu domaću kuhinju, što je važno obilježje baranjske gastronomske tradicije. Najznačajniji među njima su Darocz i Citadela u Vardarcu, Didin Konak u Kopačevu te restoran Varga u Bilju. Većina objekata posluje tijekom cijele godine, što je važno za destinaciju čiju turističku aktivnost karakteriziraju izraženiji vikend i sezonski valovi, osobito zbog blizine Parka prirode Kopački rit.

Profil gostiju pokazuje da ugostiteljske objekte prvenstveno posjećuju domaći gosti, koji u većini restorana čine oko 80 % ukupnog prometa. Strani gosti, premda prisutni u manjem udjelu, važni su tijekom glavne sezone i dolazaka vezanih uz posjete Kopačkom ritu, eno-gastro ponudi Baranje te cikloturizmu.

Kapaciteti ugostiteljskih objekata su raznoliki, a većina restorana raspolaže i značajnim vanjskim prostorima, što je posebno važno tijekom toplijeg dijela godine. Kapaciteti upućuju na to da su objekti spremni primiti veći broj posjetitelja, posebno tijekom vikenda i manifestacija, te da su spremni primiti i veće turističke grupe gostiju.

S aspekta dostupnosti, većina objekata ima osiguranu klimatizaciju, dok je pristupačnost osobama s invaliditetom još uvijek ograničena iako u većoj mjeri zastupljena.

Ukupno gledajući, restoranska ponuda Bilja može se ocijeniti funkcionalnom i tradicionalno usmjerenom, s naglaskom na domaću kuhinju i rad tijekom cijele godine. Ipak, prostor za unaprjeđenje vidi se u povećanju kvalitete infrastrukture, jačanju gastronomskog identiteta,

ujednačavanju standarda pristupačnosti te diversifikaciji ponude koja bi pratila sve izraženije zahtjeve tržišta. Razvoj tematske gastronomije, integracija s vinskom i cikloturističkom ponudom te kreiranje autentičnih eno-gastro iskustava predstavljaju ključne potencijale za podizanje konkurentnosti destinacije. Generalno, Općina Bilje je dobro prepoznata i u lokalnim krugovima s aspekta ugostiteljske ponude i česta je destinacija za ručak na kojeg dolaze gosti iz obližnjih mjesta.

Tablica 12. Ugostiteljski objekti na području Općine Bilje

Naziv restorana	Vrsta usluge	Razdoblje poslovanja	Procjena profila gostiju	Kapacitet objekta s vanjskim prostorom	Prilagođenost objekta
Darocz , Ul. Lajoša Košuta 39, 31327, Vardarac	restoran	cjelogodišnje	80 domaći / 20 strani	80 unutra / 60 van	klimatizirano nije prilagođeno osobama s invaliditetom
Citadela , Ul. Šandora Petefija 39, 31327, Vardarac	restoran	cjelogodišnje	N/P	N/P	N/P
Didin Konak , Petefi Šandora 93, 31327, Kopačevo	restoran i pansion	cjelogodišnje	80 domaći / 20 strani	30 stolova unutra	klimatizirano prilagođeno osobama s invaliditetom
Izletište Drvena bajka , Vinogradska ul. 6G, 31327, Bilje	izletište	cjelogodišnje	N/P	N/P	N/P
Varga , Kralja Zvonimira 37 A, Bilje	restoran	cjelogodišnje	80 domaći / 20 strani	120 sjedećih mjesta, broj stolova 25	klimatizirano prilagođeno osobama s invaliditetom
DAJ GRIC , Ul. Šandora Petefija 1, 31327, Bilje	objekt brze prehrane i cateringa	cjelogodišnje	80 domaći / 20 strani	<i>ne poslužuju hranu unutar objekta, nego pripremaju hranu za preuzimanje</i>	klimatizirano prilagođeno osobama s invaliditetom
Caffe bar Savojski , Ul. Šandora Petefija 4, 31327, Bilje	caffe bar	cjelogodišnje	N/P	N/P	N/P
Caffe bar „Sky“ , Ul. Šandora Petefija 1A, 31327, Bilje	caffe bar	cjelogodišnje	90 domaći / 10 strani	broj stolova 34	klimatizirano

Caffe bar Centar , Ul. Šandora Petefija 1, 31327, Bilje	caffe bar	cjelogodišnje	90 domaći / 10 strani	broj stolova 19	klimatizirano
Caffe bar Nimrod , Ul. Šandora Petefija 15, 31327, Bilje	caffe bar	cjelogodišnje	80 domaći / 20 strani	N/P	klimatizirano
Lounge bar Lopoč , Mali Sakadaš 1, 31327, Kopačevo	caffe bar	cjelogodišnje	60 domaći / 40 strani	N/P	klimatizirano
Toco Bar , Ul. kralja Tomislava 89, 31327, Bilje	caffe bar	cjelogodišnje	N/P	N/P	N/P
Caffe Bar Mosquito , Ul.L.Košta 32, 31327 Bilje	caffe bar	cjelogodišnje	N/P	N/P	N/P

3.3. Turističke atrakcije i resursne osnove

Resursna osnova Općine Bilje iznimno je snažna, definirana jedinstvenim spojem visokozaštićene prirode i bogatog kulturno-povijesnog nasljeđa, što destinaciju pozicionira kao strateški važnu točku za razvoj kontinentalnog ekoturizma i aktivnog odmora. U sljedećim podnaslovima analizirana je postojeća baza resursa i atrakcija.

3.3.1. Prirodne atrakcije i resursi

Osnovna resursna vrijednost Općine Bilje leži u njezinom očuvanom prirodnom okruženju, koje predstavlja neupitan temelj ekoturističke ponude i ključni je generator međunarodnog turističkog prometa. Prirodne atrakcije navedeni su u Tablici 13.

Tablica 13. Pregled prirodne atrakcijske i resursne osnove u Općini Bilje

Resurs	Osnovna lokacija	Tip atrakcije	Važnost
Park prirode Kopački rit	Kopačevo, Vardarac	Ekoturizam, Zaštićena priroda	Nacionalna/Međunarodna
Biljsko jezero (Stara Drava)	Bilje	Rekreacija, Ribolov	Lokalna
Biljska stepa	Bilje	Krajobraz, Biciklizam	Regionalna

Park prirode Kopački rit nedvojbeno je sidrena atrakcija Općine. Njegov međunarodni značaj osigurava stalan interes ciljanih segmenata gostiju (ekoturisti, birdwatcheri). Visoki stupanj

zaštite Parka nameće principe održivosti kao jedini mogući put razvoja, što je u skladu s globalnim trendovima potražnje. Komplementarni resursi, poput Biljskog jezera (za ribolov i soft-adventure aktivnosti) i Biljske stepe, omogućuju diverzifikaciju ponude i esencijalni su za kreiranje višednevnih itinerera te produljenje boravka gostiju.

3.3.2. Kulturne atrakcije i resursi

Kulturno-povijesna baština (Tablica 14) obogaćuje turistički proizvod, pružajući elemente baštinskog i povijesnog turizma koji su neophodna dopuna dominantnoj prirodnoj ponudi.

Tablica 14. Pregled kulturne atrakcijske i resursne osnove u Općini Bilje

Resurs	Lokacija	Tip atrakcije	Važnost
Kompleks dvorca Tikveš	PP Kopački rit	Kultura, Edukacija	Nacionalna/Regionalna
Dvorac Eugena Savojskog	Bilje	Kultura, Povijest	Regionalna
Etno kuća i školski muzej	Vardarac	Tradicija, Etno-baština	Lokalna
Eko centar Zlatna Greda	Zlatna Greda	Aktivni turizam, Team Building	Regionalna

Kulturna dobra u Bilju stvaraju složeni narativ koji se oslanja na plemićku prošlost i bogatu etno-tradiciju. Kompleks Dvorca Tikveš i Dvorac Eugena Savojskog predstavljaju ključni edukativni i kulturni resurs. Etno kuća u Vardarcu esencijalna je za očuvanje lokalnog identiteta i nudi autentično iskustvo tradicije. Elementi suvremene umjetnosti, kao što je Park skulptura u Kozjaku (vezan uz Slama Land Art festival), izdvajaju Bilje i privlače specifičnu nišu kulturnih turista. Potrebna je bolja umreženost svih ovih resursa kako bi se gosti potaknuli na cjelodnevne tematske ture diljem Općine.

3.3.3. Manifestacije

Popis manifestacija (Tablica 15) predstavlja funkcionalan resurs za generiranje turističkog prometa i strateški je usmjeren na produljenje sezone i borbu protiv sezonalnosti.

Tablica 15. Manifestacije u Općini Bilje

Manifestacija	Mjesec	Tip atrakcije	Važnost
Ribarski dani u Kopačevu	Rujan	Eno-gastronomska	Regionalna/Nacionalna
Kakasütés u Vardarcu	Veljača/Ožujak	Etno-tradicionalna	Lokalna/Regionalna
Lovački susreti u Vardarcu	Svibanj	Edukativno-sportska	Lokalna/Regionalna
Međunarodni etno susreti u Bilju	Lipanj	Etno-tradicionalna	Regionalna
Dan Općine Bilje	Srpanj	Zabavno-društvena	Lokalna/Regionalna
Dan rijeke Drave	Rujan	Edukativno-sportska	Lokalna/Regionalna
Paprikafest u Lugu	Listopad	Eno-gastronomska	Lokalna/Regionalna
Mjesec baranjske kuhinje	Listopad	Eno-gastronomska	Regionalna
Advent u Bilju	Prosinac	Zabavno-društvena	Lokalna

Raspored manifestacija izravno podržava strateške ciljeve destinacije, s naglaskom na predsezonu i posezonu. Ključni generator prometa, Ribarski dani, strateški je smješten u rujan, čime se podupire povijesni vrhunac posezone i jača gastronomski identitet. Ribarski dani, kao i manifestacija Mjesec baranjske kuhinje, dobili su nagradu Suncokret ruralnog turizma za manifestacije čime se potvrđuje njihova važnost za općinu, ali i visoka razina organizacije i programa koja uistinu privlači turiste i posjetitelje. Disperzija manifestacija ključna je za stabilizaciju turističkog poslovanja pa se uz postojeću raspodjelu razmišlja o dodatnom aktiviranju najnepopularnijih mjeseci za turiste. Nužno je i usmjeriti se na paketiranje ulaznica/kotizacija s lokalnim smještajem i gastronomijom kako bi se osiguralo da posjetitelji manifestacija ostanu i prenoće u Općini, čime bi se poboljšao rezultat prosječne duljine boravka turista.

3.4. Javna turistička infrastruktura

Javna turistička infrastruktura obuhvaća sve komponente u vlasništvu jedinica lokalne samouprave ili javnih ustanova koje izravno ili neizravno utječu na razvoj turizma i turističke ponude (NN 126/21). Njezin je razvoj u Općini Bilje strateški usmjeren na podršku primarnim proizvodima: cikloturizmu i interpretaciji prirodne i kulturne baštine.

Primarna infrastruktura izravno utječe na razvoj turizma i turističke ponude, a u Bilju je primarno vezana uz projekte ulaganja u interpretaciju, cikloturizam i aktivni odmor (Tablica 16).

Tablica 16. Turistička infrastruktura u Općini Bilje

Naziv objekta/projekta	Tip	Važnost
Ured TZO Bilje	Centar za posjetitelje, Info point	regionalna
EuroVelo 6 – Dunavske biciklističke rute	Biciklističke rute	međunarodna
Panonski put mira	Biciklističke rute	međunarodna
Pješačka staza Blago močvare	Pješačka staza	regionalna
Poučno – edukativna staza Bijeli lopoč	Pješačka staza	nacionalna/regionalna

Dominacija primarne infrastrukture u segmentu ruta za aktivni turizam strateški je ispravna. Prisutnost dviju međunarodnih biciklističkih ruta (EuroVelo 6 i Panonski put mira) nameće cikloturizam kao jedan od najvažnijih proizvoda. Kontinuirano ulaganje u popratnu infrastrukturu (servisne stanice, odmoršta) duž ovih ruta apsolutni je prioritet za zadržavanje kvalitete i privlačenje stranih gostiju.

Ured TZO Bilje služi kao vitalno, fiksno čvorište. Njegova je uloga kritična za pružanje servisnih i informacijskih usluga, što je osnova za podizanje ukupne kvalitete destinacije. Dostupnost poučno-edukativnih staza (Blago močvare i Bijeli lopoč) izravno podržava primarnu resursnu bazu (Kopački rit i Zlatna Greda). Ove staze omogućuju interpretaciju baštine i kreiranje cjelodnevnih aktivnih programa, što je neophodno za borbu protiv

skraćivanja prosječne duljine boravka. Ključni izazov ostaje održavanje i digitalna promocija svih navedenih ruta, s naglaskom na višejezične informacije za strano tržište.

Sekundarna infrastruktura (Tablica 17) je ona koja samo dijelom godine ili samo sporednom funkcijom služi turizmu, no ključna je za visoku kvalitetu usluge. U Bilju se odnosi na prometne površine i komunalne objekte koji zahtijevaju turističku prilagodbu.

Tablica 17. Sekundarna infrastruktura u Općini Bilje

Komponenta	Mjesto
Javna parkirališta	Parkiralište uz Trg bana Josipa Jelačića Parkiralište uz prijamni centar PP Kopački rit
Sportski objekti na otvorenom	Nogometni tereni HNK Bilje, NK Vardarca i NK Ribara Kopačevo
Javni sanitarni čvorovi	Javni sanitarni čvor prijemnog centra PP Kopački rit

3.5. Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura Općine Bilje predstavlja važan temelj za svakodnevno funkcioniranje lokalne zajednice, ali i za razvoj turizma, osobito u kontekstu održivosti, kvalitete boravka posjetitelja i očuvanja prostora. Stanje i dostupnost osnovnih komunalnih sustava izravno utječu na percepciju destinacije, razinu usluge te mogućnosti daljnjeg razvoja turističke ponude.

Sustav vodoopskrbe na području Općine Bilje osigurava stabilnu opskrbu pitkom vodom za stanovništvo, gospodarske subjekte i turističke objekte. Postojeća infrastruktura zadovoljava potrebe sadašnjeg obujma turističkog prometa, uključujući smještajne i ugostiteljske objekte, kao i javne sadržaje. U kontekstu planiranog razvoja turizma, osobito u blizini Parka prirode Kopački rit, važno je kontinuirano ulagati u održavanje i modernizaciju sustava kako bi se osigurala pouzdanost opskrbe u razdobljima povećanog opterećenja. Distribuciju vode u cijeloj općini provodi tvrtka Vodoopskrba d.o.o.

Odvodnja otpadnih voda iz domaćinstava i poslovnih objekata uglavnom se provodi putem individualnih sabirnih jama. Javnu odvodnju pruža VODOVOD-OSIJEK d.o.o.

Općina Bilje pokrivena je i plinskom mrežom kojom upravlja HEP-Plin d.o.o. Što se tiče opskrbe električnom energijom, ona se provodi preko razvijene prijenosne i distribucijske mreže kojom upravlja Elektroslavonija Osijek. Iako se na području općine ne nalazi proizvodni izvor električne energije, postojeća visokonaponska infrastruktura osigurava stabilnu opskrbu. Razvoj elektroenergetske mreže temelji se na planovima HEP-a, koji uzimaju u obzir potrošačke potrebe, stanje postojeće mreže, energetske potencijale te financijske i strateške prioritete.

Komunalno-Bilje d.o.o. je komunalno poduzeće u vlasništvu Općine Bilje koje obavlja usluge prikupljanja neopasnog otpada čija je funkcija osobito važna u ovoj općini u kojoj su prirodni resursi tako važan element turizma.

3.6. Prometna infrastruktura

Prometna infrastruktura predstavlja jedan od ključnih preduvjeta za dostupnost destinacije, kvalitetu boravka posjetitelja i razvoj turističkih aktivnosti. Dobra prometna povezanost omogućuje lakši dolazak turista, učinkovitije kretanje unutar destinacije te bolju povezanost s regionalnim i nacionalnim središtima. U nastavku se daje pregled osnovnih oblika prometne infrastrukture na području Općine Bilje s naglaskom na njihov značaj za turizam.

3.6.1. Cestovni promet

Općina Bilje ima povoljan prometni položaj zahvaljujući neposrednoj blizini Grada Osijeka, koji predstavlja glavno prometno i urbano središte istočne Hrvatske. Područje općine povezano je mrežom državnih, županijskih i lokalnih cesta koje omogućuju pristup svim naseljima, kao i ključnim turističkim atrakcijama, posebice Parku prirode Kopački rit.

Cestovna infrastruktura omogućuje dobru dostupnost destinacije individualnim automobilskim prijevozom, što je dominantan oblik dolaska turista u Bilje. Posebno je značajna cestovna povezanost s Osijekom, koja omogućuje dnevne i vikend posjete, ali i jednostavno uključivanje Bilja u šire turističke itinerare Osječko-baranjske županije. Lokalna i nerazvrstana cestovna mreža osigurava pristup ruralnim područjima, izletištima i turističkim sadržajima, iako u pojedinim dijelovima postoji potreba za dodatnim ulaganjima u kvalitetu kolnika i prometnu sigurnost.

Održavanje nerazvrstanih cesta dio je komunalne djelatnosti Općine Bilje te se provodi kroz godišnje programe održavanja komunalne infrastrukture. U kontekstu razvoja turizma, osobito je važno kontinuirano unaprjeđenje cestovne dostupnosti prema prirodnim i rekreativnim zonama koje bilježe povećan broj posjetitelja.

Cestovna infrastruktura Općine Bilje sastoji se od državnih, županijskih i nerazvrstanih cesta koje omogućuju dobru prometnu dostupnost svih naselja i ključnih turističkih lokacija. Posebno je važna državna cesta DC 7, koja povezuje Bilje s Osijekom i baranjskim područjem te predstavlja glavni dolazni pravac za većinu posjetitelja. Županijske ceste osiguravaju izravnu povezanost s Parkom prirode Kopački rit te s naseljima u kojima se nalazi značajan dio ugostiteljske i turističke ponude. Nerazvrstane ceste imaju važnu ulogu u osiguravanju pristupa lokalnim sadržajima, izletištima i smještajnim objektima, čime se omogućuje ravnomjerna prostorna dostupnost turističkih resursa unutar općine.

Tablica 18. Ceste u Općini Bilje

Vrsta ceste	Oznaka	Naziv / pravac	Značaj za turizam
-------------	--------	----------------	-------------------

Državna cesta	DC 7	Osijek – Bilje – Batina	Glavni dolazni pravac za turiste; povezuje Bilje s Osijekom i Baranjom
Županijska cesta	ŽC 4042	Bilje – Kopačevo	Ključna prometnica za pristup Parku prirode Kopački rit
Županijska cesta	ŽC 4043	Bilje – Vardarac - Lug	Povezuje Bilje s ugostiteljskim i eno-gastro središtima Baranje
Nerazvrstane ceste		Lokalni pristupi naseljima i izletištima	Omogućuju dostupnost smještajnih objekata, izletišta i ruralnih sadržaja

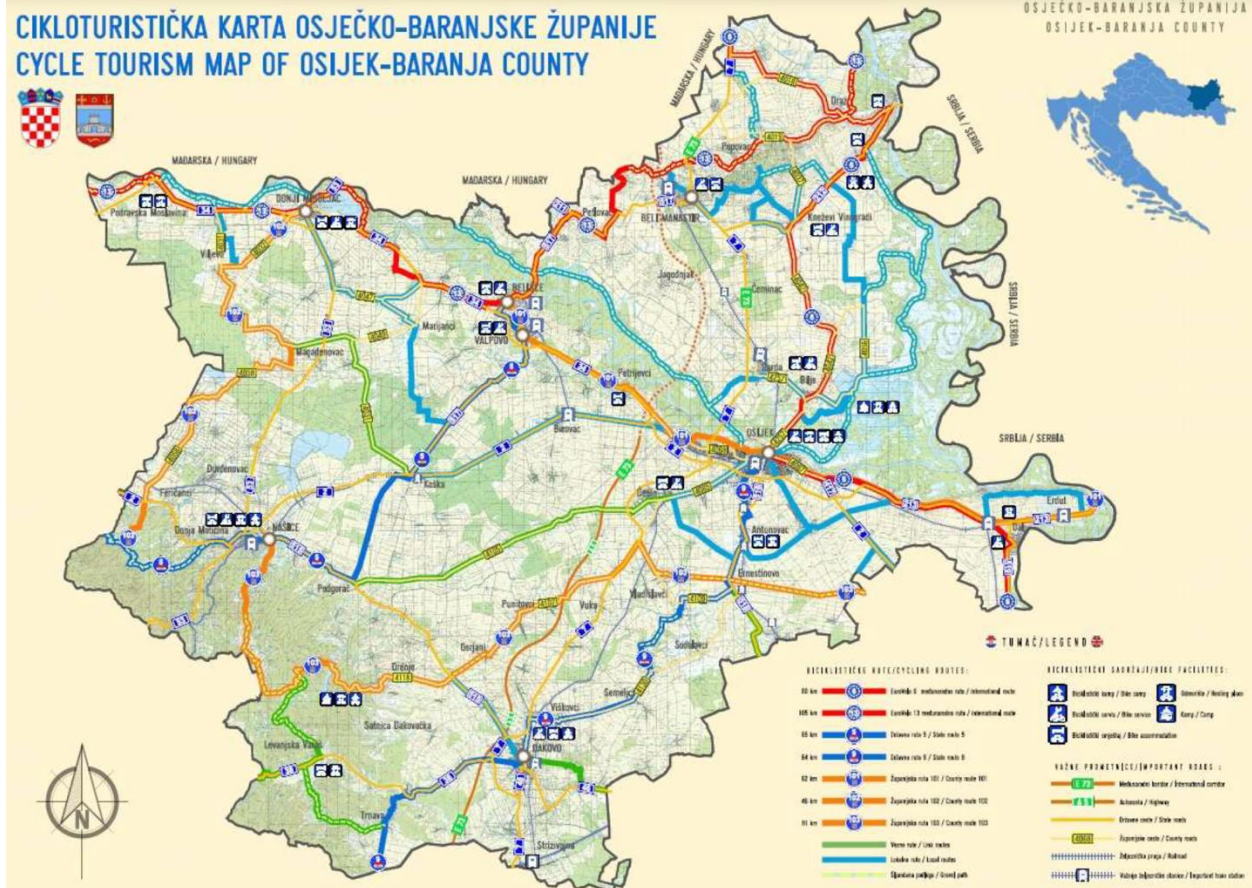
3.6.2. Javni prijevoz

Javni prijevoz na području Općine Bilje organiziran je kroz autobusne linije koje povezuju naselja unutar općine s Osijekom i drugim okolnim mjestima. Ova povezanost omogućuje stanovnicima svakodnevnu mobilnost, ali je istovremeno važna i za turiste koji destinaciju posjećuju bez vlastitog prijevoza.

Iako javni prijevoz ima važnu ulogu u regionalnoj povezanosti, njegova prilagođenost turističkim potrebama je ograničena, osobito u pogledu učestalosti linija, sezonskih prilagodbi i povezanosti s ključnim turističkim atrakcijama. Unaprjeđenje javnog prijevoza, posebice u razdobljima pojačane turističke aktivnosti, moglo bi doprinijeti smanjenju prometnog opterećenja i povećanju održivosti destinacije.

3.6.3. Biciklistička infrastruktura

Biciklistička infrastruktura predstavlja jedan od važnih potencijala prometnog sustava Općine Bilje, s obzirom na ravničarski karakter prostora, atraktivni prirodni okoliš i blizinu međunarodnih biciklističkih ruta. Područje općine uključeno je u širu mrežu biciklističkih pravaca koji se nadovezuju na regionalne i međunarodne rute uz Dravu i Dunav. Najpoznatije biciklističke rute su EuroVelo 6 i Panonski put mira. Lokalno najpoznatija biciklistička staza (koja je dio i EuroVelo 6 rute) je staza koja povezuje Bilje s Osijekom, a dugačka je 5,8 kilometara.

Slika 1. Cikloturistička karta Osječko-baranjske županije (ciklotuziram.hr)

3.6.4. Željeznički promet

Područje Općine Bilje ne predstavlja glavno željezničko čvorište, no njegova blizina Osijeku omogućuje relativno dobru dostupnost željezničkog prometa na regionalnoj i nacionalnoj razini. Željezničke veze preko Osijeka povezuju šire područje s ostalim dijelovima Hrvatske, što predstavlja potencijal za dolazak turista koji preferiraju putovanje željeznicom.

U turističkom kontekstu, željeznički promet trenutačno ima ograničenu ulogu, ali predstavlja alternativni oblik dolaska, osobito za posjetitelje koji dolaze iz većih urbanih središta. Integracija željezničkog prijevoza s lokalnim oblicima mobilnosti mogla bi povećati njegovu važnost u budućnosti.

3.6.5. Zračni promet

Iako Općina Bilje nema vlastitu zračnu luku, njezina prometna dostupnost značajno je poboljšana blizinom Zračne luke Osijek, koja se nalazi na kratkoj udaljenosti. Zračna luka Osijek omogućuje domaće i međunarodne letove te predstavlja važan ulazni punkt za strane turiste koji posjećuju istočnu Hrvatsku.

Blizina zračne luke daje Bilju konkurentsku prednost u odnosu na druge ruralne destinacije kontinentalne Hrvatske te olakšava uključivanje destinacije u šire turističke tokove.

3.6.6. Riječni promet

Općina Bilje smještena je u neposrednoj blizini rijeka Drave i Dunava, koje predstavljaju važne prometne i turističke resurse. Iako riječni promet u užem smislu nema dominantnu ulogu u svakodnevnoj mobilnosti, on ima značajan potencijal za razvoj turističkih aktivnosti, osobito u segmentu riječnog i izletničkog turizma.

Blizina plovnih putova te postojeća i potencijalna pristaništa u širem području omogućuju prihvat izletničkih i turističkih brodova, što dodatno obogaćuje ponudu destinacije i omogućuje povezivanje Bilja s drugim riječnim destinacijama u regiji.

3.7. Analiza stanja digitalizacije

Analiza stanja digitalizacije u Općini Bilje usmjerena je na procjenu razine razvijenosti digitalne infrastrukture, korištenja digitalnih alata u upravljanju turizmom te stupnja digitalne uključenosti lokalnih dionika. Digitalizacija predstavlja važan preduvjet za učinkovito upravljanje destinacijom, donošenje odluka temeljenih na podacima i razvoj održivog, konkurentnog i otpornog turizma.

- Digitalna infrastruktura i povezanost

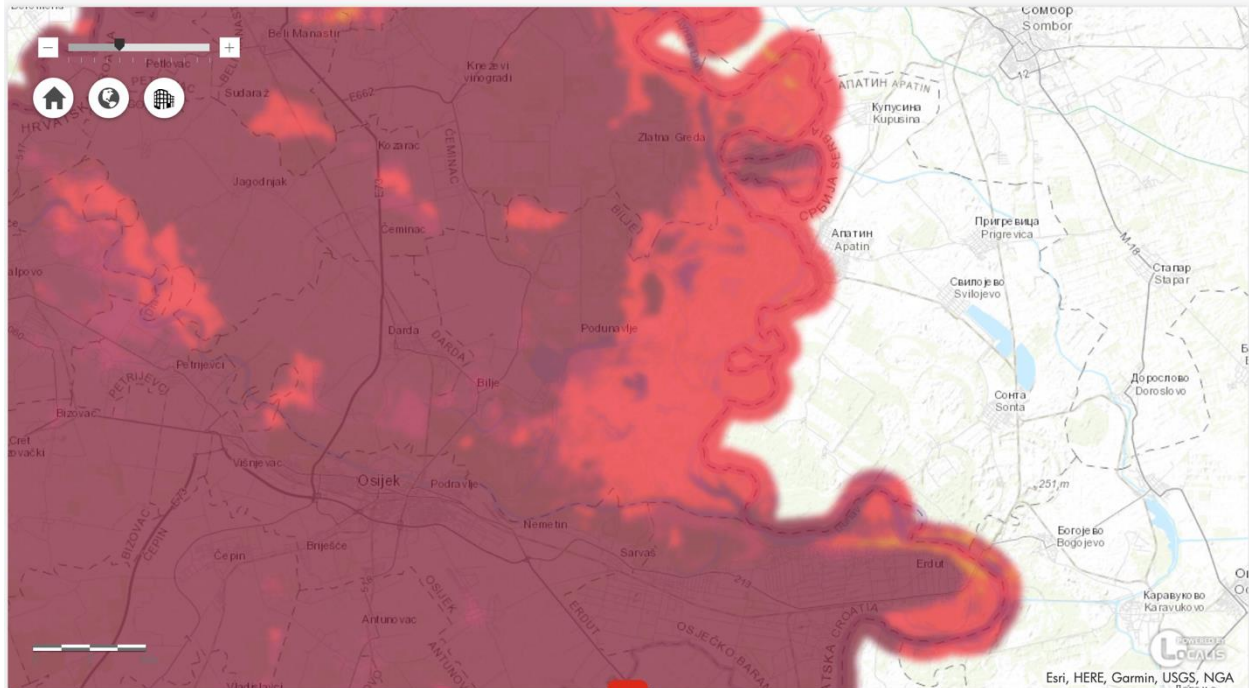
Digitalna povezanost (Slika 2) na području Općine Bilje u najvećem dijelu osigurava osnovne preduvjete za funkcioniranje turističkih i gospodarskih aktivnosti. Prema dostupnim prikazima pokrivenosti mobilnim mrežama i internetskim signalom, veći dio općine ima dostupnost 4G/LTE signala, dok je 5G mreža ograničena na pojedina područja, prvenstveno u blizini većih prometnih i urbanih središta. U ruralnijim i prirodno osjetljivim područjima, osobito u zonama uz Park prirode Kopački rit, vidljive su prostorne razlike u kvaliteti signala, što može predstavljati ograničenje za turiste i pružatelje usluga koji se oslanjaju na digitalne alate.

POKRIVENOST 2G
(GSM/EDGE) SIGNALOM

POKRIVENOST 3G
(UMTS/HSPA+) SIGNALOM

POKRIVENOST 4G
(LTE/LTE+) SIGNALOM

POKRIVENOST 5G
(5G) SIGNALOM

Slika 2. Pokrivenost mobilnom mrežom na području Općine Bilje (Karta pokrivenosti mobilnom mrežom i podatkovnim uslugama, A1 Hrvatska 2025.)

Javne Wi-Fi mreže nisu sustavno razvijene na razini cijele destinacije, već su uglavnom ograničene na pojedine ugostiteljske objekte i smještajne kapacitete. U kontekstu suvremenih turističkih očekivanja, dostupnost stabilne internetske veze postaje sve važniji element kvalitete boravka, osobito za strane goste i korisnike digitalnih navigacijskih i informacijskih sustava.

- Digitalni alati za upravljanje destinacijom

Upravljački procesi u turizmu Općine Bilje u ovom trenutku oslanjaju se prvenstveno na nacionalne sustave za praćenje turističkog prometa, poput sustava eVisitor, koji omogućuje prikupljanje osnovnih podataka o dolascima, noćenjima i strukturi gostiju. Iako su ti podaci ključni za analizu turističkih kretanja, razina njihove daljnje analitičke obrade i integracije u lokalne upravljačke procese još uvijek je ograničena.

U skladu s nacionalnim politikama digitalne transformacije turizma, Ministarstvo turizma i sporta razvija aplikativna rješenja za upravljanje destinacijama i turističkim tokovima, koja će u budućnosti omogućiti kvalitetnije praćenje opterećenja prostora, donošenje odluka temeljenih na podacima i učinkovitije upravljanje održivošću destinacije. Njihova implementacija predstavlja važnu priliku i za Općinu Bilje.

- Digitalna transformacija lokalne zajednice

Digitalne vještine lokalne zajednice i pružatelja turističkih usluga predstavljaju važan čimbenik uspješne digitalizacije destinacije. Iako dio dionika aktivno koristi osnovne digitalne alate za promociju i prodaju, postoji prostor za dodatna ulaganja u edukaciju, osobito u području digitalnog marketinga, upravljanja online reputacijom, korištenja podataka i primjene novih tehnologija u turizmu.

Sustavno jačanje digitalnih kompetencija lokalnih poduzetnika i zaposlenika u turizmu može značajno doprinijeti konkurentnosti destinacije i boljoj prilagodbi suvremenim tržišnim trendovima.

- Sigurnost, privatnost i usklađenost s regulativom

U kontekstu digitalizacije, pitanja kibernetičke sigurnosti i zaštite osobnih podataka dobivaju sve veći značaj. Lokalni pružatelji turističkih usluga u pravilu se oslanjaju na vanjske digitalne platforme koje su usklađene s propisima o zaštiti podataka, no razina svijesti o važnosti kibernetičke sigurnosti i GDPR regulative može se dodatno unaprijediti kroz edukacije i informiranje.

Transparentna komunikacija s turistima o prikupljanju i korištenju podataka predstavlja važan element povjerenja i kvalitete korisničkog iskustva, a Općina Bilje prati nacionalne smjernice, standarde i zakone.

Zaključna ocjena stanja digitalizacije

Ukupno gledajući, Općina Bilje raspolaže osnovnim preduvjetima digitalne povezanosti i koristi temeljne digitalne alate za praćenje turističkog prometa. Međutim, digitalizacija destinacije nalazi se u fazi razvoja, s jasno izraženim potencijalom za unaprjeđenje. Posebno se ističe potreba za jačanjem digitalne infrastrukture u ruralnim i prirodno osjetljivim područjima, integracijom lokalnih pružatelja usluga u zajedničke digitalne platforme te razvojem digitalnih alata koji će omogućiti učinkovitije upravljanje destinacijom i donošenje odluka temeljenih na podacima.

Daljnja digitalna transformacija Bilja trebala bi biti usmjerena prema konceptu pametne destinacije, uz korištenje nacionalnih IT rješenja, ulaganja u digitalne vještine i poticanje inovativnih rješenja koja će povećati otpornost, konkurentnost i održivost turizma.

3.8. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

Pristupačnost turističkih destinacija osobama s invaliditetom jedan je od ključnih elemenata održivog i uključivog razvoja turizma. Turistički sadržaji i objekti javne namjene trebali bi biti, u najvećoj mogućoj mjeri, prilagođeni različitim vrstama invaliditeta, kako u fizičkom, tako i u komunikacijskom smislu. Fizička pristupačnost podrazumijeva mogućnost neometanog kretanja i korištenja prostora, dok komunikacijska i informacijska pristupačnost omogućuju ravnopravan pristup informacijama svim posjetiteljima.

Na području Općine Bilje načela univerzalnog dizajna i razumne prilagodbe još nisu sustavno implementirana u svim segmentima turističke ponude. Pristupačnost objekata i javnih prostora razlikuje se ovisno o vrsti sadržaja, godini izgradnje te razini ulaganja u infrastrukturu. Pojedini noviji ili obnovljeni objekti, osobito u ugostiteljskoj i smještajnoj ponudi, imaju osnovne elemente fizičke pristupačnosti, poput rampi ili prilagođenih ulaza, dok su stariji objekti i prostori često ograničeno prilagođeni.

Na razini Osječko-baranjske županije, pristupačnost turističkih destinacija i sadržaja analizirana je u okviru projekta ADOBE – Pristupačne turističke destinacije i usluge u pograničnim područjima, provedenog u sklopu Interreg V-A programa prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020. godine. Iako Općina Bilje nije bila zasebno i detaljno obuhvaćena tim istraživanjem, rezultati projekta relevantni su i primjenjivi kao referentni okvir za procjenu stanja pristupačnosti u destinaciji.

Prema rezultatima projekta ADOBE, prosječna ocjena pristupačnosti turističkih odredišta na razini Županije ukazuje na srednju razinu prilagođenosti, pri čemu su javni objekti i razvijeniji oblici smještaja u pravilu pristupačniji od privatnog smještaja, seoskih domaćinstava i manjih ugostiteljskih objekata. Najvišu razinu pristupačnosti ima vanjski prostor, dok su unutarnji prostori i, osobito, informacijska i komunikacijska pristupačnost slabije razvijeni.

Sličan obrazac može se pretpostaviti i na području Općine Bilje. Iako u pojedinim ugostiteljskim objektima i javnim prostorima postoje osnovni elementi fizičke pristupačnosti, informacijska i komunikacijska prilagodba turističkih sadržaja još uvijek je ograničena. Informacijske ploče, digitalni sadržaji i interpretacija baštine uglavnom nisu prilagođeni osobama s oštećenjem vida, sluha ili kognitivnim teškoćama, što smanjuje razinu inkluzivnosti destinacije.

3.9. Analiza organiziranosti i dostupnosti turističkih usluga

Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u Općini Bilje obuhvaća djelatnosti koje su prvenstveno namijenjene lokalnom stanovništvu, ali su ujedno važne i za turiste koji borave u destinaciji. Riječ je o javnim, zdravstvenim, obrazovnim, kulturnim, financijskim i drugim uslužnim djelatnostima, kao i o funkcioniranju javnih službi i uređenosti javnih prostora.

U nodalno-funkcionalnoj organizaciji Osječko-baranjske županije, Općina Bilje nalazi se u neposrednoj gravitacijskoj zoni Grada Osijeka, koji ima ulogu makroregionalnog središta. Blizina Osijeka značajno utječe na dostupnost usluga višeg reda, dok sama Općina Bilje raspolaže osnovnim centralnim funkcijama koje zadovoljavaju svakodnevne potrebe stanovništva i turista.

Zdravstvena zaštita na području Općine Bilje organizirana je kroz ordinacije primarne zdravstvene zaštite i ljekarne u naseljima Bilje i Kopačevo, čime je osiguran osnovni stupanj zdravstvene skrbi za lokalno stanovništvo i posjetitelje. Usluge zdravstvene zaštite višeg

ranga dostupne su u Osijeku, na udaljenosti od svega nekoliko kilometara, što omogućuje brz i učinkovit pristup cjelokupnom zdravstvenom sustavu.

Obrazovnu infrastrukturu čine dječji vrtić i osnovna škola u Bilju, dok su srednjoškolske i visokoškolske ustanove dostupne u Osijeku. Javne ustanove u kulturi na području općine ograničene su u opsegu, no kulturni i društveni sadržaji organiziraju se kroz lokalne manifestacije, udruge i događanja, osobito u naseljima Bilje i Kopačevo.

Trgovačka i uslužna ponuda nižeg reda, poput mini marketa, pekarnica i osnovnih usluga, dostupna je u naseljima općine, dok su trgovački centri i specijalizirane usluge koncentrirani u Osijeku. Financijske i poštanske usluge dostupne su u ograničenom opsegu, s bankomatima i poštanskim uredima koji zadovoljavaju osnovne potrebe korisnika.

Sigurnost i funkcioniranje žurnih službi osigurani su kroz djelovanje vatrogasnih društava, policijskih službi i hitne medicinske pomoći na županijskoj razini, uz dobru prometnu povezanost s Osijekom. Uz županijske vatrogasce, za žurna stanja, postoji DVD Bilje. Time je osigurana odgovarajuća razina sigurnosti za lokalno stanovništvo i turiste.

Javni prijevoz povezuje Općinu Bilje s Osijekom i okolnim naseljima te zadovoljava osnovne potrebe svakodnevne mobilnosti stanovništva. Međutim, njegova uloga u turizmu je ograničena, budući da raspored i učestalost linija nisu prilagođeni turističkim kretanjima, osobito prema Parku prirode Kopački rit. Turisti se stoga u najvećoj mjeri oslanjaju na osobna vozila ili organizirani prijevoz.

Ukupno gledajući, razina organiziranosti i dostupnosti usluga u Općini Bilje zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva te ujedno omogućuje osnovno funkcioniranje turističke destinacije. Blizina Osijeka predstavlja ključnu prednost u osiguravanju usluga višeg reda, dok daljnji razvoj turizma upućuje na potrebu boljeg prilagođavanja pojedinih usluga turističkim potrebama, osobito u segmentu javnog prijevoza i dostupnosti informacija.

3.10. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Ljudski potencijali predstavljaju jedan od ključnih čimbenika daljnjeg razvoja turizma u Općini Bilje. Iako destinacija bilježi rast turističkih aktivnosti, osobito u segmentu ruralnog, prirodnog i eno-gastro turizma, dostupnost i struktura radne snage ne prate u potpunosti rastuće potrebe ugostiteljsko-turističkog sektora.

Na razini Osječko-baranjske županije, najvažniju ulogu u obrazovanju kadrova za turizam i ugostiteljstvo ima Regionalni centar kompetentnosti – Ugostiteljska i turistička škola Osijek. Analize tržišta rada za turistička i ugostiteljska zanimanja ukazuju na dugogodišnju veću potražnju za trogodišnjim strukovnim zanimanjima, posebice konobarima, kuharima i pomoćnim ugostiteljskim osobljem, dok su viškovi radne snage prisutniji kod pojedinih četverogodišnjih i administrativnih zanimanja. Pandemijsko razdoblje donijelo je privremeni

pad potražnje, no od 2021. godine bilježi se ponovni rast interesa i potreba za radnicima u sektoru.

U Općini Bilje navedeni trendovi posebno dolaze do izražaja. Ugostiteljski objekti, smještajni kapaciteti i obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja se bave turizmom suočavaju se s nedostatkom kvalificirane i stalne radne snage. Najizraženiji manjak bilježi se kod konobara, kuhara i pomoćnog osoblja, ali i kod radnika zaduženih za održavanje i čišćenje smještajnih objekata. Zbog toga se dio pružatelja usluga oslanja na sezonske radnike, članove obitelji ili nekvalificiranu radnu snagu, što dugoročno može utjecati na kvalitetu usluge.

Dodatni izazov predstavlja odljev radne snage prema turistički razvijenijim područjima, osobito prema primorskoj Hrvatskoj, što otežava zadržavanje zaposlenika u kontinentalnim destinacijama poput Bilje. Istodobno, interes mlađih generacija za zanimanja u turizmu i ugostiteljstvu je ograničen, što otežava dugoročno planiranje kadrova.

Osim kvantitativnog nedostatka radne snage, prisutna je i potreba za dodatnim osposobljavanjem postojećih zaposlenika, osobito u području gastronomije, enologije, standarda kvalitete usluge, komunikacijskih vještina i poznavanja stranih jezika. Posebno se ističe potreba za edukacijama vezanima uz digitalne vještine, online promociju i upravljanje turističkom ponudom, s obzirom na sve veći značaj digitalnih kanala u turizmu.

Jačanje suradnje između lokalnih pružatelja usluga i obrazovnih institucija, kao i bolje informiranje o dostupnim formalnim i neformalnim programima obrazovanja odraslih, predstavlja važan preduvjet za unaprjeđenje ljudskih potencijala. Sustavna ulaganja u razvoj kadrova ključna su za povećanje konkurentnosti Općine Bilje kao održive i kvalitetne turističke destinacije.

3.11. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Analiza komunikacijskih aktivnosti procjenjuje kako Turistička zajednica Općine Bilje koristi različite kanale i alate za informiranje, promidžbu i pozicioniranje destinacije. Učinkovita komunikacija doprinosi prepoznatljivosti destinacije, motivaciji dolaska i informiranju posjetitelja o turističkim proizvodima i uslugama.

Turistička zajednica Općine Bilje koristi kombinaciju digitalnih i tradicionalnih komunikacijskih kanala kako bi informirala svoje ciljne skupine i promovirala destinaciju.

Digitalni kanali:

- **Službena web stranica:**
<https://tzo-bilje.hr/>
- **Facebook:**
<https://www.facebook.com/tz.opcinebilje>

- **Instagram:**
<https://www.instagram.com/visitbilje>
- **YouTube:**
www.youtube.com/@TZOBilje

Tradicionalni kanali:

- tiskani promotivni materijali (brošure i letci),
- lokalni mediji (novine, radio),
- izravna komunikacija na manifestacijama i turističkim događanjima.

Ovakva kombinacija kanala omogućuje dosezanje različitih skupina posjetitelja, od digitalno orijentiranih korisnika do turista koji preferiraju tradicionalne izvore informacija.

Najznačajnije promotivne kampanje Turističke zajednice usmjerene su na manifestacije većeg formata, prije svega:

- **Ribarski dani u Kopačevu** – tradicionalna top manifestacija koja okuplja veliki broj posjetitelja, a kroz digitalne kampanje i influencer suradnje dodatno se promovira ribarska tradicija, lokalna gastronomija i kulturni identitet,
- **Mjesec baranjske kuhinje** – tematska kampanja koja ističe gastronomske posebnosti Baranje te potiče dolazak posjetitelja iz šire regije.
- **Međunarodni etno susreti u Bilju** – međunarodna etno manifestacija koja okuplja osobe (i umjetnička društva) različitih dobni skupina iz Hrvatske i susjednih zemalja koje imaju interes za etno baštinom; edukativnog je i zabavnog karaktera te povezuje tradicijsku gastronomiju, običaje i kulturnu baštinu

3.11.1. Analiza digitalnog prisustva

Digitalna prisutnost predstavlja temelj komunikacijskih aktivnosti Turističke zajednice Općine Bilje. Web stranica i društvene mreže redovito se koriste za objavu informacija o turističkoj ponudi i događanjima te imaju važnu ulogu u stvaranju prvog dojma o destinaciji.

- **Web stranica** pruža osnovne i ažurne informacije, no postoji prostor za dodatno unaprjeđenje kroz snažnije strukturiranje sadržaja, optimizaciju za tražilice i razvoj višejezičnih verzija
- **Društvene mreže** (Facebook i Instagram) bilježe značajan broj objava, ali se Instagram ne koristi dovoljno aktivno za promociju kao na primjer Facebook gdje se mogu pronaći učestale i zanimljive objave o događanjima i izvještaje s istih. Facebook bilježi 11 tisuća pratitelja, a Instagram 1.487 pratitelja.
- **Video sadržaji** na YouTube kanalu dodatno obogaćuju komunikaciju, no njihova se primjena može sustavnije integrirati u ostale digitalne kanale.

Suradnje s influencerima predstavljaju važan segment komunikacijskih aktivnosti Turističke zajednice Općine Bilje, osobito u promociji autentičnih iskustava i manifestacija koje su ranije spomenute.

Primjeri suradnji uključuju suradnju s profilima pod nazivima:

- **Gastro tražilica**, usmjerena na promociju autohtone gastronomije, u okviru kampanje Mjesec baranjske kuhinje,
- **Matthew McGarth**, influencer fokusiran na kulturnu baštinu i iskustveni turizam, uključen u promociju Paprikafesta u Lugu.

Ovakve suradnje doprinose većoj vidljivosti destinacije i omogućuju dopiranje do specifičnih ciljnih skupina kroz autentičan i suvremen komunikacijski pristup.

Digitalno oglašavanje koristi se uglavnom kampanjski, najčešće za promociju manifestacija većeg formata što je i razumljivo s obzirom na ograničene budžete. Ipak, sustavnije korištenje alata digitalnog oglašavanja i analitike omogućilo bi preciznije ciljanje publike i mjerenje učinkovitosti komunikacijskih aktivnosti.

Dok se forma informiranja zadovoljava vođenjem digitalnih kanala, dobra je preporuka razmisliti o outsourcingu upravljanja digitalnim marketingom kako bi se učinkovitije provodila strategija, kako bi profili na društvenim mrežama bili u potpunosti prilagođeni vizualnim identitetom i optimizirani formatom i tekstem za pojedinu mrežu, ali kako bi se u konačnici i rasteretilo zaposlenike turističke zajednice kojima društvene mreže, razumljivo, ne mogu biti prioritet.

3.10.2. Analiza offline komunikacijskih aktivnosti

Offline komunikacijske aktivnosti i dalje imaju važnu ulogu u promociji destinacije, osobito u kontekstu događanja i izravnog kontakta s posjetiteljima.

One uključuju:

- distribuciju tiskanih promotivnih materijala,
- medijske objave i suradnje s lokalnim medijima,
- promociju i informiranje tijekom manifestacija i javnih događanja.

Offline i online aktivnosti u pravilu su međusobno povezane, pri čemu se manifestacije koriste kao ključne točke integrirane komunikacije.

Ono o čemu se može razmisliti, ukoliko to budžet bude dopuštao, je oglašavanje o turističkim proizvodima i uslugama kroz tradicionalne kanale i izvan Bilja i okolice. Na primjer, billboardi i citylightovi u velikim gradovima Hrvatske koji pozivaju turiste u Bilje.

3.10.3. Prikupljanje i distribucija informacija za turiste

Informacije za turiste prikupljaju se i distribuiraju putem više kanala, uključujući:

- službenu web stranicu,
- društvene mreže,
- promotivne materijale,
- izravnu komunikaciju na manifestacijama,
- informacije dostupne kroz smještajne i ugostiteljske objekte.

Ključne poruke komunikacije usmjerene su na prirodne vrijednosti, gastronomsku ponudu, manifestacije i iskustveni karakter destinacije. Učestalost informiranja je zadovoljavajuća, no dodatno strukturiranje sadržaja i jasnije definiranje komunikacijskih poruka moglo bi unaprijediti razumljivost i dostupnost informacija, to i druge prilike za unapređenje navedene su u Tablici 19.

Tablica 19. Prijedlozi unapređenja razumljivosti i dostupnosti informacija

Područje	Prijedlog unapređenja	Kratko pojašnjenje	Očekivani učinak
Informacije	Centralizacija informacija	Službena web stranica kao glavno mjesto za sve informacije o destinaciji (atrakcije, događanja, smještaj, gastronomija), uz jasno povezivanje s društvenim mrežama	Brže snalaženje posjetitelja i dosljedne poruke
Sadržaj	Tematsko strukturiranje ponude	Grupiranje sadržaja prema interesima posjetitelja (npr. priroda i aktivni odmor, gastronomija, manifestacije, obiteljski sadržaji)	Lakše planiranje boravka i veća konzumacija ponude
Dionici	Uključivanje lokalnih pružatelja usluga	Uključivanje smještajnih i ugostiteljskih objekata u distribuciju informacija (digitalni vodiči, QR kodovi, preporuke za goste)	Veća vidljivost lokalne ponude i bolja informiranost gostiju
Jezici	Proširenje višezječnih sadržaja	Osiguravanje osnovnih informacija na stranim jezicima (npr. engleski, njemački, mađarski) na web stranici i promotivnim materijalima	Povećana dostupnost informacija stranim gostima
Digitalni alati	Razvoj digitalnih alata za posjetitelje	Izrada interaktivnih karata, tematskih ruta i jednodnevnih ili višednevnih itinerara	Poticanje iskustvenog turizma
Analitika	Sustavno praćenje interesa posjetitelja	Korištenje osnovnih alata za praćenje posjećenosti weba i društvenih mreža radi prilagodbe sadržaja interesima publike	Učinkovitija komunikacija i ciljanije promocije

3.10.4. Marketinško pozicioniranje na regionalnoj i nacionalnoj razini

Komunikacijske aktivnosti Općine Bilje usklađene su s regionalnim i nacionalnim smjericama promocije turizma, pri čemu se destinacija pozicionira unutar šire baranjske i osječko-baranjske regije. Naglasak na gastronomiji, prirodi i manifestacijama omogućuje uključenost u regionalne promotivne aktivnosti, ali nedostaje postojanje konkretnih,

strateški definiranih i budžetom potkrijepljenih, regionalnih i nacionalnih kampanja. Samim time, postoji prostor za jače isticanje specifičnih lokalnih atrakcija i iskustava u nacionalnim kampanjama, kao i za razvoj jasnije definiranog komunikacijskog identiteta koji bi dodatno diferencirao Općinu Bilje na turističkom tržištu.

3.11. Analiza konkurencije – primjeri dobre prakse

U svrhu sagledavanja konkurentskog okruženja i identificiranja razvojnih smjernica za Općinu Bilje, u ovom poglavlju analizirani su primjeri dobre prakse iz odabranih kontinentalnih turističkih destinacija. Odabrane destinacije – Turistička zajednica Velika (Zlatni Papuk), Turistička zajednica Samobor i Turistička zajednica Erdut – predstavljaju usporedive primjere s obzirom na prostorni kontekst, oslonac na prirodne i kulturne resurse te strukturu turističke ponude.

Analiza obuhvaća ključne pokazatelje turističkog razvoja, uključujući posjećenost, glavne atrakcije, smještajne i ugostiteljske kapacitete, manifestacije, turističke proizvode i posebnosti destinacija, kao i njihove komunikacijske kanale i razinu kvalitete ponude. Cilj analize je prepoznati elemente koji doprinose uspješnom razvoju i pozicioniranju ovih destinacija te izdvojiti primjenjive prakse koje mogu poslužiti kao smjernice za daljnji razvoj i jačanje konkurentnosti Općine Bilje.

Izvor: <https://zlatni-papuk.hr/>

TZ Velika (Zlatni Papuk)

Broj turista (2024.) 15 221 noćenja, 6 650 dolazaka

Glavne atrakcije

- Park prirode Papuk (UNESCO Global Geopark)
- Park šuma Jankovac
- Posjetiteljski centar Kuća Panonskog mora
- Geoinfo centar Voćin (u širem okruženju)
- Planinarske i poučne staze

Smještaj i ugostiteljstvo (kratko)

- Dominira privatni i ruralni smještaj (kuće za odmor, apartmani)
- Ugostiteljstvo temeljeno na tradicionalnoj i planinskoj ponudi
- Naglasak na izletničkom i outdoor tržištu

Glavne manifestacije

- Papučki jaglaci
- Dani planinara i prirode
- Sezonska događanja vezana uz prirodu i aktivni turizam

Turistički proizvodi

- Outdoor i aktivni turizam (planinarenje, biciklizam)
- Edukativni i interpretacijski programi

- Obiteljski izletnički turizam
-

Posebnosti

- UNESCO status geoparka
 - Jasna povezanost zaštite prirode i turizma
 - Prepoznatljiv imidž “zelene” destinacije
-

Okruženje (priroda)

- Šumoviti planinski krajolik Papuka
 - Vodopadi, jezera, poučne staze
-

Kanali komunikacije

- Web: <https://www.tz-velika.hr/>
 - Facebook i Instagram (aktivni, s naglaskom na prirodu i događanja)
-

Prosječna cijena smještaja (Booking)

- Srednji cjenovni raspon
 - U pravilu 70–120 € / noć, ovisno o sezoni i tipu objekta
-

Kvaliteta smještaja i ugostiteljstva

- Dobra kvaliteta privatnog smještaja
 - Naglasak na autentičnost i prirodni ambijent
 - Manje na luksuzu, više na doživljaju
-

Izvor: <https://www.samobor.hr/>

TZ Samobor

Broj turista (2024.) 46.181 noćenja, 19.324 dolazaka

Glavne atrakcije

- Stari grad Samobor
- Povijesna gradska jezgra
- Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje
- Rudnik sv. Barbare (Rude)

Smještaj i ugostiteljstvo (kratko)

- Razvijen hotelski, privatni i boutique smještaj
- Izrazito jaka ugostiteljska scena
- Prepoznatljiva gastronomija (kremšnita kao simbol)

Glavne manifestacije

- Samoborski fašnik
- Dani rudarske greblice
- Ljetna događanja i festivali

Turistički proizvodi

- Kulturni i povijesni turizam
- Gastro turizam

- Izletnički i outdoor turizam
- Manifestacijski turizam

Posebnosti

- Snažan i dugoročno građen destinacijski brend
- Blizina Zagreba kao ključna konkurentna prednost
- Izrazita prepoznatljivost na nacionalnoj razini

Okruženje (priroda)

- Brdoviti krajolik
- Park prirode, šetnice, biciklističke i planinarske staze

Kanali komunikacije

- Web: <https://www.visitsamobor.hr/>
- Facebook, Instagram, YouTube (vrlo aktivni)

Prosječna cijena smještaja (Booking)

- Širok raspon cijena
- U prosjeku 90–180 € / noć, ovisno o objektu i sezoni

Kvaliteta smještaja i ugostiteljstva

- Visoka kvaliteta usluge
- Brojni objekti s vrlo dobrim i odličnim ocjenama
- Profesionalizirana ponuda

Izvor: <https://www.samobor.hr/>

TZ Erdut

Broj turista (2024.) 2.172 noćenja, 689 dolazaka

Glavne atrakcije

- Aljmaš, svetište Gospe od Utočišta
- Dunav i Drava
- Kulturno-povijesna baština
- Vinski podrumi Erdutskog vinogorja

Smještaj i ugostiteljstvo (kratko)

- Manji obiteljski smještaj
- Ugostiteljstvo lokalnog karaktera
- Ograničeni kapaciteti, ali autentična ponuda

Glavne manifestacije

- Vjerska hodočašća u Aljmašu
- Eno-gastro i lokalne manifestacije

Turistički proizvodi

- Vjerski turizam
- Eno-gastro turizam
- Riječni i izletnički turizam

Posebnosti

- Snažna vjerska niša
 - Prepoznatljiv identitet Aljmaša
 - Multikulturalni kontekst
-

Okruženje (priroda)

- Dunav, Drava
 - Ravnica i vinogradi
-

Kanali komunikacije

- Web: <https://tz.opcina-erdut.hr/>
 - Facebook
-

Prosječna cijena smještaja (Booking)

- Niži cjenovni segment
 - U pravilu 50–90 € / noć
-

Kvaliteta smještaja i ugostiteljstva

- Osnovna do srednja razina
 - Naglasak na domaćinskom pristupu
 - Manje standardizirana ponuda
-

3.11.1. Zajedničke spoznaje i primjenjivost za Općinu Bilje

Analizirani primjeri dobre prakse pokazuju da uspješne kontinentalne destinacije svoju konkurentnost grade na jasno definiranoj tematskoj orijentaciji, kvalitetnoj interpretaciji prostora te povezivanju prirodnih, kulturnih i gastronomskih resursa u prepoznatljive turističke proizvode. Za Općinu Bilje posebno su relevantni modeli razvoja temeljeni na valorizaciji zaštićenih prirodnih područja (TZ Velika), snažnom destinacijskom brendiranju i profesionalnoj komunikaciji (TZ Samobor) te jasnom profiliranju nišnih oblika turizma uz uključivanje lokalne zajednice (TZ Erdut). Primjena ovih elemenata može doprinijeti jačanju identiteta destinacije, produljenju boravka posjetitelja i povećanju ukupne konkurentnosti Bilja na kontinentalnom turističkom tržištu.

3.12. Analiza tržišnih trendova i inovacija

Turističko tržište nakon pandemije ušlo je u fazu snažnog oporavka, uz istovremene promjene u ponašanju gostiju i očekivanjima od destinacije. Na globalnoj razini međunarodni turizam je u 2023. dosegnuo oko 1,3 milijarde međunarodnih dolazaka (oko 89% razine iz 2019.), uz očekivanje pune normalizacije međunarodnih dolazaka tijekom 2024. godine (UNWTO, 2025). U takvom okruženju jača potražnja za autentičnim iskustvima, boravkom u prirodi, lokalnom gastronomijom te kraćim, češćim putovanjima koja se planiraju digitalno.

Za kontinentalnu Hrvatsku posebno su relevantni nalazi istraživanja TOMAS Hrvatska 2022.-2023., prema kojima su najvažniji motivi dolaska u kontinentalne destinacije city break, posao i priroda, a značajnu ulogu imaju kultura i umjetnost te gastronomija (TOMAS, 2023). Istovremeno, internet je ključan izvor informacija pri odabiru destinacije, pri čemu se turisti oslanjaju na online turističke agencije i platforme, društvene mreže te web stranice turističkih zajednica (TOMAS, 2023).

U kontekstu Općine Bilje i Baranje, ovi trendovi idu u prilog daljnjem razvoju ponude temeljene na prirodnoj i doživljajnoj vrijednosti prostora (Kopački rit i okruženje), enogastronomiji te kratkim boravcima i izletničkoj potražnji iz bližih emitivnih područja. Ujedno, rast važnosti digitalnih kanala i "data-driven" pristupa upravljanju destinacijom otvara prostor za uvođenje jednostavnih inovacija koje ne zahtijevaju velika ulaganja, ali mogu znatno povećati vidljivost, bolje usmjeriti promociju i unaprijediti iskustvo posjetitelja. Konkretni prijedlozi za Općinu Bilje navedeni su u Tablici 20.

Tablica 20. Prijedlozi unaprjeđenja iskustva posjetitelja za Općinu Bilje

Tržišni trend	Što to znači u praksi	Implikacije za TZ Bilje	Primjeri inovacija
Oporavak međunarodnih putovanja i rast potražnje u Europi	Povratak stranih gostiju i jača konkurencija destinacija	Povećati “share of voice” u digitalnim kanalima, posebno prema regionalnim i susjednim tržištima	kampanje po tržištima (HR + susjedne zemlje), tematske landing stranice na webu (priroda/gastro/manifestacije)
Priroda među glavnim motivima za kontinentalne destinacije	Potražnja za boravkom na otvorenom, interpretacijom prirode, mirnijim destinacijama	Prirodni resursi Bilje trebaju biti “pakimirani” u jasne proizvode i itinerere	digitalni vodič “48 sati u Bilju/Baranji”, rute (šetnja/bicikl), tematske ture uz interpretaciju
City break i kratka putovanja	Češći kratki boravci, vikendi, jednodnevni izleti	Ponudu je potrebno učiniti “brzom za kupnju” i jasnom: što raditi u 1 dan / 2 dana	itinereri, paketi “vikend u Baranji”, suradnje s Osijekom kao “gateway”
Gastronomija kao važan motiv kontinentalne Hrvatske	Hrana i lokalni proizvodi postaju primarni razlog dolaska	Jačati vidljivost gastro sadržaja i povezivanje dionika (OPG, restorani, manifestacije)	karta gastro punktova + kalendar “sezonskih jela”, oznake “lokalno/preporuka TZ”
Digitalno informiranje dominira	Internet ključan kanal; važni su OTA platforme, društvene mreže i web TZ-a	Konzistentnost informacija i kvaliteta sadržaja direktno utječu na potražnju	standardizirani opisi atrakcija i ponude, UGC strategija (poticanje objava posjetitelja), “link-in-bio” struktura
Veća osjetljivost na cijenu i rast troškova putovanja	Rast cijena prijevoza i smještaja; gosti uspoređuju vrijednost	Potrebno naglašavati vrijednost doživljaja (experience value), ne samo cijenu	“value bundles” (npr. obilazak + degustacija), isticanje besplatnih sadržaja i prirodnih atrakcija
Personalizacija i iskustveni turizam	Gosti traže autentične priče, lokalne domaćine, male grupe	Baranja je snažna u autentičnosti, ali treba jasnije komunicirati “što je točno iskustvo”	mikrodoživljaji (radionice, interpretacijske ture), storytelling serijali (ljudi, recepti, tradicija)
Upravljanje temeljeno na podacima	Destinacije jačaju mjerenje i optimizaciju ponude i promocije	Potrebni su osnovni alati praćenja (web, kampanje, interes) radi boljih odluka	GA4 na webu, UTM standard, kvartalni mini-izvještaji (top sadržaji, izvori prometa, interes za događanja)

S obzirom na globalni oporavak putovanja i promjene u preferencijama turista, Bilje ima povoljnu polazišnu točku jer se oslanja na resurse koji su u porastu potražnje: prirodu, doživljaj, kratka putovanja te lokalnu gastronomiju. Prioritet u narednom razdoblju jest jačanje digitalne vidljivosti i “pakimiranje” ponude u jasno razumljive turističke proizvode (itinereri, tematske rute, događanja), uz uvođenje manjih inovacija koje omogućuju bolje informiranje, lakše planiranje boravka te sustavnije praćenje interesa tržišta.

3.13. Izvješće o analizi stanja

Provedena analiza stanja destinacije Općine Bilje obuhvatila je ključne elemente turističkog sustava, uključujući turistička kretanja, strukturu ponude i potražnje, resursnu osnovu, infrastrukturu, dostupnost usluga, ljudske potencijale, razinu digitalizacije, komunikacijske aktivnosti, konkurentsko okruženje te tržišne trendove i inovacije. Analiza je provedena s ciljem sagledavanja trenutačne pozicije destinacije, njezinih razvojnih potencijala i ograničenja, kao i utvrđivanja osnove za definiranje budućih razvojnih smjernica.

- Rezultati analize turističkih kretanja upućuju na stabilan, ali osjetljiv turistički promet, obilježen izraženim utjecajem pandemije i postpandemijskim oporavkom. Iako je Bilje u razdoblju nakon 2021. godine ponovno doseglo značajne razine dolazaka i noćenja, u posljednje dvije godine vidljiv je blagi pad ukupnog broja noćenja te skraćivanje prosječne duljine boravka. Destinacija je jasno profilirana kao destinacija kratkih boravaka, izleta i vikend-putovanja, s izraženim potencijalom za produljenje boravka kroz razvoj dodatnih sadržaja i višednevnih programa. Struktura potražnje pokazuje uravnotežen odnos domaćih i stranih gostiju, pri čemu strani gosti ostvaruju značajan udio noćenja, što potvrđuje međunarodnu prepoznatljivost destinacije.
- Analiza resursne osnove potvrđuje da Općina Bilje raspolaže iznimno vrijednim prirodnim i kulturnim resursima. Park prirode Kopački rit predstavlja sidrenu atrakciju destinacije s međunarodnim značajem, dok kulturno-povijesna baština, manifestacije i eno-gastronomska ponuda nadopunjuju osnovni turistički proizvod. Upravo sinergija prirodnih vrijednosti, tradicije i lokalne gastronomije čini temelj konkurentnosti Bilja, ali istodobno nameće potrebu za pažljivim upravljanjem prostorom i posjetiteljskim tokovima.
- Smještajna i ugostiteljska ponuda u posljednjih se nekoliko godina kvalitativno unaprijedila, uz sve veći broj objekata koji prate suvremene trendove u turizmu, naglašavaju autentičnost i nude višu razinu komfora. Unatoč pozitivnim pomacima, analiza ukazuje na potrebu daljnjeg podizanja kvalitete, bolje standardizacije ponude, jačanja pristupačnosti te snažnijeg povezivanja smještaja, ugostiteljstva i turističkih proizvoda u cjelovita iskustva.
- Javna, komunalna i prometna infrastruktura osigurava osnovne preduvjete za funkcioniranje destinacije i prihvat posjetitelja, pri čemu blizina Osijeka predstavlja značajnu komparativnu prednost. Posebno su važni cikloturistički pravci međunarodnog značaja koji prolaze područjem Općine Bilje. Istodobno, ograničena prilagođenost javnog prijevoza turističkim potrebama te neujednačena dostupnost digitalne infrastrukture u ruralnim i prirodno osjetljivim područjima predstavljaju izazove za daljnji razvoj.
- Analiza digitalizacije pokazuje da destinacija raspolaže osnovnim digitalnim preduvjetima i koristi temeljne nacionalne sustave za praćenje turističkog prometa, ali se digitalna transformacija nalazi u razvojnoj fazi. Postoji značajan prostor za unaprjeđenje digitalnih alata, jačanje analitičkog pristupa upravljanju destinacijom, razvoj digitalnih sadržaja za posjetitelje te podizanje digitalnih kompetencija lokalnih dionika.

- Ljudski potencijali predstavljaju jedan od ključnih ograničavajućih čimbenika daljnjeg razvoja turizma. Nedostatak kvalificirane radne snage, osobito u ugostiteljstvu i smještajnom sektoru, izražen je i na lokalnoj i na regionalnoj razini. Dodatni izazovi uključuju sezonalnost zapošljavanja, odljev radne snage i potrebu za kontinuiranim osposobljavanjem zaposlenika, osobito u području kvalitete usluge, digitalnih vještina i komunikacije s gostima.
- Analiza komunikacijskih aktivnosti pokazuje da Turistička zajednica Općine Bilje aktivno koristi digitalne i tradicionalne kanale promocije, s naglaskom na manifestacije, prirodne vrijednosti i gastronomiju. Iako je vidljiv napredak u digitalnoj prisutnosti i suradnjama s influencerima, postoji prostor za jače strateško pozicioniranje, konzistentniju komunikaciju i snažnije uključivanje destinacije u regionalne i nacionalne promotivne aktivnosti.
- Usporedba s odabranim primjerima dobre prakse (TZ Velika – Zlatni Papuk, TZ Samobor i TZ Erdut) pokazuje da uspješne kontinentalne destinacije postižu konkurentnost kroz jasno definiranu tematsku orijentaciju, kvalitetno brendiranje, razvoj prepoznatljivih turističkih proizvoda i profesionalno upravljanje komunikacijom. Ove spoznaje izravno su primjenjive na Općinu Bilje, osobito u kontekstu jačanja identiteta destinacije, pakiranja ponude i produljenja boravka posjetitelja. No, i Općina Bilje ima određene prednosti u odnosu na spomenute destinacije.
- Uzimajući u obzir opće gospodarske, društvene i ekološke trendove, kao i promjene u ponašanju turista, može se zaključiti da Općina Bilje ima povoljnu polaznu poziciju za daljnji razvoj turizma. Rast interesa za prirodu, autentična iskustva, lokalnu gastronomiju i kraća, češća putovanja u skladu je s resursima i ponudom destinacije. Ključni izazovi u srednjem roku odnose se na upravljanje rastom, jačanje kvalitete ponude, digitalnu transformaciju, razvoj ljudskih potencijala te učinkovitije tržišno pozicioniranje.

Zaključno, analiza stanja potvrđuje da Bilje raspolaže snažnim temeljem za održiv turistički razvoj, ali i jasno definira područja u kojima su potrebne strateške intervencije. Rezultati ove analize predstavljaju čvrstu osnovu za definiranje ciljeva i mjera u nastavku Plana upravljanja destinacijom Općine Bilje.

POTENCIJAL ZA RAZVOJ TURISTIČKIH PROIZVODA I USLUGA

4. POTENCIJAL ZA RAZVOJ TURISTIČKIH PROIZVODA I USLUGA

Na temelju provedene analize stanja destinacije, tržišnih trendova i konkurentskog okruženja, u ovom poglavlju sagledan je potencijal za daljnji razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda Općine Bilje. Analiza je usmjerena na prepoznavanje ključnih turističkih resursa, njihove uloge u postojećoj ponudi te mogućnosti njihova unaprjeđenja i integracije u cjelovite, tržišno konkurentne turističke proizvode.

U prvom dijelu poglavlja prikazan je pregled ključnih turističkih proizvoda i atrakcija na području Općine Bilje (Tablica 21) kroz tablični prikaz koji obuhvaća njihovu vrstu, sezonalnost, prihvatne kapacitete, funkciju u turističkom prometu (boravišna ili izletnička atrakcija), pripadnost širem sustavu atrakcija te procjenu potencijala daljnjeg razvoja. Ovaj pregled omogućuje jasno sagledavanje strukture ponude, razine opterećenja pojedinih resursa te njihove strateške važnosti u razvoju destinacije.

Tablica 21. Ključni turistički proizvodi i atrakcije na području Općine Bilje

Naziv atrakcije	Vrsta atrakcije	Sezonalnost	Prihvatni kapacitet	Boravišna / izletnička	Pripadnost širem sustavu atrakcija	Potencijal razvoja
Park prirode Kopački rit	Ekoturizam, zaštićena priroda	Niska	Visok (uz ograničenja)	Izletnička i boravišna	Da - Nacionalni parkovi prirode RH, Natura 2000	Visok
Biljsko jezero (Stara Drava)	Rekreacija, ribolov	Srednja	Srednji	Izletnička	Ne	Srednji
Biljska stepa	Krajobraz, biciklizam	Srednja	Nizak do srednji	Izletnička	Da	Srednji
Kompleks dvorca Tikveš	Kultura, edukacija	Niska	Srednji	Izletnička	Da - Sustav kulturne baštine RH, PP Kopački rit	Visok
Dvorac Eugena Savojskog	Kultura, povijest	Niska	Nizak	Izletnička	Ne	Visok
Etno kuća i školski muzej	Tradicija, etno-baština	Niska	Nizak	Izletnička	Ne	Srednji
Eko centar Zlatna Greda	Aktivni turizam, edukacija	Niska	Srednji	Boravišna i izletnička	Ne	Visok
Ribarski dani u Kopačevu	Eno-gastronomsk a manifestacija	Visoka	Visok	Izletnička (djelomično boravišna)	Ne	Visok

Kakasütés u Vardarcu	Etno-tradicijska manifestacija	Visoka	Srednji	Izletnička	Ne	Srednji
Skrovita mjesta Općine Bilje	Aktivni turizam, događanje	Srednja	Srednji	Izletnička	Ne	Srednji
Međunarodni Dan Dunava	Ekološka, edukativna manifestacija	Visoka	Srednji	Izletnička	Ne	Srednji
Lovački susreti u Vardarcu	Edukativno-sportska manifestacija	Visoka	Srednji	Izletnička	Ne	Srednji
Međunarodni etno susreti u Bilju	Etno-tradicionalna manifestacija	Visoka	Srednji	Boravišna	Ne	Visok
Dan Općine Bilje	Zabavno-društvena manifestacija	Visoka	Srednji	Izletnička	Ne	Srednji
Dan rijeke Drave	Edukativno-sportska manifestacija	Visoka	Visok	Izletnička	Da	Visok
Paprikafest u Lugu	Eno-gastronomsk a manifestacija	Visoka	Srednji	Izletnička (djelomično boravišna)	Ne	Visok
Mjesec baranjske kuhinje	Eno-gastronomsk a manifestacij	Visoka	Srednji	Izletnička (djelomično boravišna)	Ne	Srednji
Advent u Bilju	Zabavno-društvena manifestacija	Visoka	Srednji	Izletnička (djelomično boravišna)	Ne	Srednji

U nastavku poglavlja (Tablice 22, 23, 24 i 25) predstavljene su tematske tablice s razvojnim smjerovima po pojedinim vrstama turističkih proizvoda, uključujući prirodne i ekoturističke proizvode, aktivni i cikloturizam, enogastronomski turizam, kulturni i manifestacijski turizam te izletničke i kratke boravke. Ove tablice definiraju glavne atrakcije, ciljne potrošačke segmente te aktivnosti usmjerene na daljnji razvoj i podizanje kvalitete pojedinih proizvoda, u skladu s tržišnim trendovima i održivim razvojem destinacije, a sve prema prethodno navedenim i analiziranim turističkim proizvodima i uslugama.

Prirodni i ekoturistički proizvodi

Tablica 22. Prirodni i ekoturistički proizvodi

ELEMENT	OPIS
VRSTA TURISTIČKOG PROIZVODA	Prirodni i ekoturistički proizvodi
GLAVNE ATRAKCIJE	<ul style="list-style-type: none"> • Park prirode Kopački rit • Riječni ekosustavi Drave i Dunava • Prirodni krajolik, flora i fauna Baranje

	<ul style="list-style-type: none"> • Poučne i interpretacijske staze
CILJNI POTROŠAČKI SEGMENTI	Prema motivaciji: <ul style="list-style-type: none"> • ljubitelji prirode i ekoturizma • izletnici i obitelji • edukativne skupine (škole, udruge) Sociodemografski: <ul style="list-style-type: none"> • obitelji s djecom • individualni turisti srednje i starije dobi • ekološki osviješteni posjetitelji
AKTIVNOSTI NA RAZVOJU PROIZVODA	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje interpretacije prirodne baštine • Razvoj tematskih i edukativnih programa • Digitalni vodiči i interaktivne karte • Upravljanje posjetiteljskim tokovima u osjetljivim zonama • Povezivanje prirodnih sadržaja s lokalnom ponudom
RAZVOJNI POTENCIJAL	Temeljni turistički proizvod destinacije s potencijalom cjelogodišnjeg korištenja i visoke dodane vrijednosti uz održivo upravljanje.

Aktivni odmor i cikloturizam

Tablica 23. Aktivni odmor i cikloturizam

ELEMENT	OPIS
VRSTA TURISTIČKOG PROIZVODA	Aktivni turizam i cikloturizam
GLAVNE ATRAKCIJE	<ul style="list-style-type: none"> • Međunarodne biciklističke rute (EuroVelo) • Ravničarski krajolik pogodan za rekreaciju • Pješačke i biciklističke staze • Prirodni ambijent Baranje
CILJNI POTROŠAČKI SEGMENTI	Prema motivaciji: <ul style="list-style-type: none"> • rekreativni biciklisti i pješaci • aktivni izletnici Sociodemografski: <ul style="list-style-type: none"> • mlađa i srednja dob • parovi i manje grupe • aktivni seniori
AKTIVNOSTI NA RAZVOJU PROIZVODA	<ul style="list-style-type: none"> • Bolje označavanje i interpretacija ruta • Razvoj tematskih biciklističkih i pješačkih tura • Uvođenje standarda „bike friendly“ • Povezivanje s ugostiteljskom i smještajnom ponudom • Razvoj paketa aktivnog odmora
RAZVOJNI POTENCIJAL	Proizvod s visokim potencijalom rasta, osobito u pred- i posezoni, koji pridonosi produljenju boravka i disperziji posjetitelja.

Enogastronomski turizam

Tablica 24. Enogastronomski turizam

ELEMENT	OPIS
VRSTA TURISTIČKOG PROIZVODA	Enogastronomski turizam
GLAVNE ATRAKCIJE	<ul style="list-style-type: none"> • Tradicionalna baranjska kuhinja • Lokalni OPG-ovi i proizvođači • Ugostiteljski objekti s autohtonom ponudom • Gastro-manifestacije
CILJNI POTROŠAČKI SEGMENTI	Prema motivaciji: <ul style="list-style-type: none"> • ljubitelji lokalne hrane i vina • izletnici i vikend-gosti Sociodemografski: <ul style="list-style-type: none"> • srednja i starija dob • parovi i grupe prijatelja • turisti više platežne moći
AKTIVNOSTI NA RAZVOJU PROIZVODA	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj tematskih gastro-ruta • Standardizacija i označavanje lokalnih proizvoda • Povezivanje gastronomije s manifestacijama • Edukacija dionika o prezentaciji i storytellingu • Jače brendiranje baranjske gastronomije
RAZVOJNI POTENCIJAL	Jedan od najjačih diferencijacijskih proizvoda destinacije s mogućnošću snažnog brendiranja i visoke potrošnje po gostu.

Kulturni i manifestacijski turizam

Tablica 25. Kulturni i manifestacijski turizam

ELEMENT	OPIS
VRSTA TURISTIČKOG PROIZVODA	Kulturni i manifestacijski turizam
GLAVNE ATRAKCIJE	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalna kulturna i tradicijska baština • Manifestacije temeljene na tradiciji i gastronomiji • Kulturni sadržaji naselja Bilje, Kopačevo i Vardarac
CILJNI POTROŠAČKI SEGMENTI	Prema motivaciji: <ul style="list-style-type: none"> • posjetitelji manifestacija • izletnici i turisti u boravku u regiji Sociodemografski: <ul style="list-style-type: none"> • sve dobne skupine • obitelji i grupe • lokalno i regionalno tržište
AKTIVNOSTI NA RAZVOJU PROIZVODA	<ul style="list-style-type: none"> • Profesionalizacija i tematsko profiliranje manifestacija • Bolja koordinacija kalendara događanja • Povezivanje manifestacija s drugim proizvodima • Razvoj višednevnih programa uz manifestacije
RAZVOJNI POTENCIJAL	Važan alat za povećanje vidljivosti destinacije, smanjenje sezonalnosti i jačanje lokalnog identiteta.

Izletnički turizam

Tablica 26. Izletnički turizam

ELEMENT	OPIS
VRSTA TURISTIČKOG PROIZVODA	Izletnički turizam i kratki boravci
GLAVNE ATRAKCIJE	<ul style="list-style-type: none"> • Park prirode Kopački rit • Gastronomija i manifestacije • Blizina Osijeka kao emitivnog tržišta
CILJNI POTROŠAČKI SEGMENTI	Prema motivaciji: <ul style="list-style-type: none"> • jednodnevni izletnici • vikend-gosti Sociodemografski: <ul style="list-style-type: none"> • stanovnici Osijeka i okolice • obitelji i parovi • domaći gosti
AKTIVNOSTI NA RAZVOJU PROIZVODA	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj jednodnevnih i dvodnevnih itinerara • Jasna komunikacija ponude „što vidjeti u 1–2 dana“ • Povezivanje atrakcija, ugostiteljstva i smještaja • Digitalna promocija kratkih boravaka
RAZVOJNI POTENCIJAL	Ključni ulazni proizvod za destinaciju s potencijalom prerastanja u višednevni boravak.

Zaključno, prikazani potencijali ukazuju na to da Općina Bilje raspolaže raznolikom i kvalitetnom osnovom za razvoj turizma, pri čemu je ključni izazov u daljnjoj integraciji postojećih proizvoda, jačanju njihove interpretacije i profesionalizaciji ponude. Sustavnim pristupom razvoju turističkih proizvoda, uz naglasak na održivost, autentičnost i iskustveni doživljaj, moguće je značajno povećati konkurentnost destinacije, produljiti boravak posjetitelja i osigurati dugoročne koristi za lokalnu zajednicu.

POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

5. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

U skladu s odredbama Zakona o turizmu te važećim smjernicama za održivo upravljanje destinacijama, plan upravljanja turizmom Općine Bilje temelji se na jasno definiranim pokazateljima održivosti na razini destinacije (Tablica 27). Ovi pokazatelji predstavljaju temelj za sustavno praćenje utjecaja turizma na prostor, lokalnu zajednicu i gospodarstvo te omogućuju donošenje odluka utemeljenih na podacima.

Primjena pokazatelja održivosti omogućuje pravodobno prepoznavanje razvojnih izazova, usklađivanje turističkih aktivnosti s prihvatnim kapacitetima prostora te očuvanje prirodne i kulturne baštine, koja predstavlja ključnu vrijednost i komparativnu prednost destinacije. Posebna važnost ovih pokazatelja ogleda se u kontekstu osjetljivih prirodnih resursa na području Općine Bilje, osobito zaštićenih područja i ruralnog krajolika.

Plan upravljanja destinacijom Općine Bilje stoga uključuje nacionalne pokazatelje održivosti prilagođene lokalnom kontekstu, a koji proizlaze iz provedene analize stanja destinacije, identificiranih razvojnih potencijala i definiranog smjera budućeg razvoja. Njihova primjena omogućit će kontinuirano praćenje održivosti turističkog razvoja te osigurati ravnotežu između turističke valorizacije i dugoročne dobrobiti lokalne zajednice.

Tablica 27. Pokazatelji održivosti na razini destinacije Općina Bilje

R. br.	POKAZATELJ
1	<p>Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone</p> <p><i>svibanj, 2024. = 1.746 noćenja</i> <i>ukupan broj stalnih stanovnika na području destinacije = 4.771</i></p> <p>$1.746:4.771= 0,366$ Rezultat je 36 noćenja na stotinu stalnih stanovnika u destinaciji te se zaključuje da ne postoji opterećenje lokalne zajednice turističkim prometom.</p> <p><i>Izvor: e-Visitor, DZS</i></p>
2	<p>Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom</p> <p>Zadovoljstvo turizmom među lokalnim stanovništvom procjenjivalo se u provedenom primarnom istraživanju, a prosječna ocjena lokalnih stanovnika u ocjeni sveukupnog zadovoljstva turizmom destinacije iznosi 3,10 uz standardnu devijaciju 0,968. Mjerenjem varijable zadovoljstva razvojem turizma lokalnog stanovništva pokazuje zadovoljstvo od 32,47%.</p> <p><i>Izvor: provedeno primarno istraživanje</i></p>
3	<p>Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji</p> <p>Vrijednosti indeksa zadovoljstva za sva tri segmenta posjetitelja kreću se oko 84, što ukazuje na visoku razinu ukupnog zadovoljstva boravkom u destinaciji. Usporedba među segmentima pokazuje minimalne razlike: posjetitelji u nekomercijalnom smještaju iskazali</p>

	<p>su nešto višu razinu zadovoljstva, dok su ocjene jednodnevnih posjetitelja vrlo blizu vrijednostima onih koji su boravili u komercijalnom smještaju.</p> <p><i>Izvor: provedeno primarno istraživanje</i></p>
4	<p>Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom</p> <p>Ukupan broj atrakcija = 7 Broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom = 4</p> <p>Udio = $(4/7) \times 100 = 57\%$</p> <p><i>Izvor: interni podaci TZ Bilje</i></p>
5	<p>Broj organiziranih turističkih ambulanti – 2</p> <p>Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima. Na području Općine Bilje nisu posebno organizirane turističke ambulante, ali se turisti mogu javiti u regularne ambulante ili turističku ambulantu Osječko-baranjske županije u Dom zdravlja Osječko-baranjske županije.</p> <p><i>Izvor: službena web stranica OBŽ-a</i></p>
6	<p>Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)</p> <p>Traženi podaci nisu bili raspoloživi jer javno poduzeće nadležno za vodoopskrbu na području destinacije nije u mogućnosti osigurati razdvojene podatke o potrošnji vode za kućanstva i posebno za turistički smještaj (NKD 55). Slijedom navedenog, predmetni pokazatelj u ovom trenutku nije moguće izračunati. Preporučuje se da se do izrade sljedećeg Plana upravljanja destinacijom uspostavi sustav praćenja i razmjene podataka kako bi se omogućilo redovito praćenje ovih vrijednosti.</p>
7	<p>Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)</p> <p>F_1 – ukupna količina komunalnog otpada u destinaciji u siječnju = 15 t F_2 – ukupna količina komunalnog otpada u destinaciji u rujnu = 26,1 t T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u komercijalnim smještajnim objektima u siječnju = 442 T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u komercijalnim smještajnim objektima u rujnu = 1.748 N_s – broj noćenja stanovnika, $N_s = \text{broj stanovnika} \times 31 = 4.771 \times 31 = 147.901$</p> <p>$W_{TN}$ – količina otpada po turističkom noćenju</p> <p>$W_{TN} = (F_2 - F_1) / (T_2 - T_1) = (26,1 - 15) / (1.748 - 442) = 11,1 / 1.306 = 0,00850 \text{ t}$</p> <p>$W_{RN}$ – količina otpada po noćenju stanovnika</p> <p>$W_{RN} = (1 / N_s) \times (F_1 - T_1 \times (F_2 - F_1) / (T_2 - T_1)) = 0,0000760 \text{ t}$</p> <p>$W_T$ – količina otpada nastalog zbog noćenja turista u vremenskom intervalu $W_T = T_m \times W_{TN} = 1.748 \times (-0,008) = -13.984 \text{ t}$</p>

	<p>$W_R = S \times D_M \times W_{RN} = 147.901 \times 0,0000760 = 11,24 \text{ t}$</p> <p>Na temelju dostupnih podataka o količini komunalnog otpada i broju ostvarenih turističkih noćenja, procijenjena je količina otpada po turističkom noćenju (WTN) te količina otpada po noćenju stanovnika (WRN). Rezultati upućuju na to da procijenjena količina otpada povezana s jednim turističkim noćenjem iznosi približno 8,5 kg, dok procijenjena količina otpada po noćenju stanovnika iznosi oko 0,076 kg. Iz navedenog proizlazi da je u promatranom razdoblju povećanje ukupne količine otpada značajno povezano s rastom turističkih noćenja.</p> <p>Istodobno je važno naglasiti da se dobiveni pokazatelji temelje na ograničenom skupu podataka te da ukupna količina komunalnog otpada uključuje i druge izvore, poput dnevnih posjetitelja, sezonskih aktivnosti, manifestacija i promjena u ponašanju lokalnog stanovništva. Stoga se izračunate vrijednosti trebaju promatrati kao indikativne procjene, a ne kao precizne mjere stvarnog doprinosa turizma nastanku otpada. Za pouzdanije praćenje ovog pokazatelja bilo bi dobro imati podatke o otpadu iz turističkih smještaja i kućanstava stanovnika odvojeno, ali takvi su podaci nedostupni. Dobro je napomenuti i da je, na primjer, mjesec kada je zabilježeno najviše otpada listopad koji ujedno nije vrhunac turističkih noćenja što ukazuje na to da turizam ne opterećuje ovu općinu u kontekstu otpada.</p> <p><i>Izvor: e-Visitor, interni podaci poslužitelja komunalnih usluga Komunalno-Bilje d.o.o.</i></p>
8	<p>Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)</p> <p>77,4 % ukupne površine Općine Bilje, nalazi se pod nekim od oblika zaštite prirode.</p> <p><i>Izvor: Strateški razvojni program Općine Bilje do 2030. godine</i></p>
9	<p>Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije</p> <p>F_1 – ukupna finalna potrošnja električne energije u kućanstvima i komercijalnim smještajima u siječnju = 1.146.612 kWh F_2 – ukupna finalna potrošnja električne energije u kućanstvima i komercijalnim smještajima u rujnu = 986.363 kWh T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u komercijalnim smještajnim objektima u siječnju = 442 T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u komercijalnim smještajnim objektima u rujnu = 1.748 N_s – broj noćenja stanovnika, $N_s = \text{broj stanovnika} \times 31 = 4.771 \times 31 = 147.901$</p> <p>Potrošnja el. energije po noćenju turista = -122,70 kWh po noćenju turista Potrošnja el. energije po noćenju stanovnika = 8,12 kWh po noćenju stanovnika Omjer potrošnje turista i stanovnika = $(W_{T_n} / W_{R_n}) \times 100 = -1511\%$</p> <p>Negativna vrijednost upućuje na to da se ukupna potrošnja električne energije smanjuje u mjesecu s većim brojem turističkih noćenja, što jasno pokazuje da je pokazatelj snažno pod utjecajem sezonalnosti potrošnje kućanstava (npr. grijanje) te da se iz dostupnih agregiranih podataka ne može pouzdano izolirati turistički učinak.</p> <p><i>Izvor: e-Visitor, interni podaci poslužitelja el. energije HEP-a</i></p>
10	<p>Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika</p>

	<p>Projekti koji obuhvaćaju prilagodbu klimatskim promjenama i upravljanje rizicima su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja kompostane • Izmjena javne rasvjete energetski učinkovitijom u svim naseljima Općine Bilje • Obrana od požara – izgradnja dva objekta za obranu od požara na rubnim dijelovima PP Kopački rit • Projekt mapiranja prikladnih površina za postavljanje solarnih kolektora ili panela • Obnova Doma kulture u Bilju • Obnova Doma kulture u Kopačevu • Rekonstrukcija trga Bana Jelačića u Bilju • Izgradnja biciklističkih staza (faza 1, 3 i 4) <p><i>Izvor: TZ Bilje, podaci o projektima</i></p>
11	<p>Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem</p> <p>Najveći broj dolazaka u području općine Bilje zabilježen je u svibnju što pokazuju i podaci za 2024. godinu kada broj dolazaka za svibanj iznosi 1055.</p> <p><i>Izvor: e-Visitor</i></p>
12	<p>Prosječna duljina boravka turista u destinaciji</p> <p>Prosječnu duljinu boravka turista za period srpanj-kolovoz iznosi 1,74 dana (ukupan broj noćenja/ukupan broj dolazaka)</p> <p><i>Izvor: e-Visitor</i></p>
13	<p>Ukupan broj zaposlenika u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane</p> <p>Na temelju prosječnog broja zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u Osječko-baranjskoj županiji u 2023. godini te udjela stanovništva Općine Bilje u ukupnom broju stanovnika županije, procjenjuje se da je u navedenim djelatnostima na području Općine Bilje zaposleno oko 80 do 85 osoba.</p> <p><i>Izvor: Državni zavod za statistiku</i></p>
14	<p>Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane</p> <p>Ukupni poslovni prihodi gospodarskih subjekata u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane = 1.824,908,98 eur</p> <p><i>Izvor: FINA</i></p>
15	<p>Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija</p> <p>Zaštićena područja prirode koja su cijela ili dijelom u Općini Bilje:</p> <p>Park prirode Kopački rit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regionalni park Mura – Drava - Posebni rezervat zoološki Kopački rit – rezervat - Spomenik parkovne arhitekture Bilje – park oko dvorca - Spomenik prirode botanički Biljsko groblje – travnjak <p>Zaštićena kulturna dobra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arheološko nalazište "Rimska cesta"

	<ul style="list-style-type: none"> - Arheološko nalazište "Selefeldek" - Dvorac Eugena Savojskog - Crkva Bezgrešnog začeca BlaženeDjevice Marije - Crkva reformiranih Kopačevo - Crkva reformiranih Lug - Arheološko nalazište „Čorda i dr.“ - Arheološko nalazište “Mali Sakadaš” - Arheološko nalazište „Utrina – Četevelđ“ - Arheološko nalazište "Silad-Okrajak" - Arheološko nalazište "Lug" - Arheološko nalazište "Kenderfeld" - Pustara Zlatna Greda - Reformirana kršćanska crkva sažupnim stanom i školom - Kompleks dvorca Tikveš u šumiKorisedo (Jasenik) - Zgrada mlinskog skladišta <p>Sva navedena kulturna dobra nisu ujedno i turističke atrakcije, a ranije u dokumentu navedeno je što od njih pripada atrakcijama.</p> <p><i>Izvor: Plan gospodarenja otpadom Općine Bilje i Strateški razvoj Općine Bilje za razdoblje 2030. godine</i></p>
16	<p>Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom</p> <p>Indikator provedbe aktivnosti iz Plana upravljanja destinacijom redovito će se pratiti na godišnjoj razini. U tom će se okviru pratiti stupanj realizacije pojedinih aktivnosti, uključujući one koje su uspješno provedene, aktivnosti u tijeku, kao i one koje nisu započete ili su odgođene. Također će se evidentirati razlozi eventualnih kašnjenja ili izmjena u provedbi, te se pratiti ukupni napredak prema utvrđenim ciljevima održivosti i razvojnim smjericama destinacije.</p> <p>Ovaj sustav godišnjeg praćenja omogućit će transparentno izvještavanje, pravovremenu identifikaciju problema te efikasnije upravljanje provedbom Plana.</p>
17	<p>Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izgrađenog građevinskog područja JLS</p> <p>Pokazatelj nije izračunat zbog nedostupnosti podataka o izgrađenom građevinskom području.</p>

RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

6. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

6.1. SWOT analiza

Provedena SWOT analiza (Tablica 28) ukazuje na to da se temeljne konkurentske prednosti turizma Općine Bilje oslanjaju prvenstveno na izuzetno vrijedne prirodne resurse, s Parkom prirode Kopački rit kao središnjim nositeljem turističke atraktivnosti, te na očuvan krajolik i visoki udio zaštićenih područja prirode. Uz prirodnu osnovu, snažan identitet Baranje kao autentične ruralne destinacije, razvijena enogastronomska ponuda i kvaliteta ugostiteljskih objekata predstavljaju važne elemente prepoznatljivosti i diferencijacije destinacije. Dodatnu prednost čini blizina Osijeka kao značajnog emitivnog tržišta, kao i aktivna uloga turističke zajednice u promociji i organizaciji manifestacija.

S druge strane, analiza ukazuje na strukturne slabosti koje ograničavaju daljnji razvoj turizma, a koje se prije svega odnose na nisku prosječnu duljinu boravka i izražen izletnički karakter destinacije. Ograničeni smještajni kapaciteti, nedostatak sadržaja za višednevni boravak te nedovoljna integracija turističkih proizvoda u cjelovite ponude dodatno otežavaju ostvarenje većih ekonomskih učinaka turizma. Izazovi su prisutni i u području ljudskih potencijala, uz izražen nedostatak radne snage, kao i u vidu sezonalnosti ponude i slabije dostupnosti destinacije turistima iz udaljenijih emitivnih tržišta.

Vanjsko okruženje pruža značajne razvojne prilike, osobito u kontekstu rastuće potražnje za prirodnim, ruralnim i održivim oblicima turizma, razvoju kratkih boravaka i „slow tourism“ koncepata te jačanju enogastronomije kao ključnog diferencijacijskog proizvoda. Poseban potencijal leži u jačem povezivanju s Osijekom i Osječko-baranjskom županijom kroz zajedničke turističke proizvode, kao i u korištenju digitalnih alata za promociju i upravljanje destinacijom te dostupnih nacionalnih i europskih izvora financiranja.

Istodobno, SWOT analiza upozorava na niz prijetnji koje zahtijevaju pažljivo i odgovorno upravljanje razvojem turizma. Najizraženije prijetnje odnose se na pritiske na osjetljive prirodne resurse i zaštićena područja, klimatske promjene, sezonalnost potražnje te trajni nedostatak kvalificirane radne snage. Dodatni izazov predstavlja rastuća konkurencija među kontinentalnim destinacijama koje sve više prepoznaju potencijal održivog i iskustvenog turizma. Navedeni elementi potvrđuju potrebu za strateškim, uravnoteženim i održivim pristupom razvoju turizma u Općini Bilje, koji će istodobno štititi prostor i osigurati dugoročnu korist lokalnoj zajednici.

Tablica 28. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • izuzetno vrijedni prirodni resursi, osobito Park prirode Kopački rit • visok udio zaštićenih područja prirode i očuvan krajobraz 	<ul style="list-style-type: none"> • niska prosječna duljina boravka i izražen izletnički karakter destinacije • ograničeni smještajni kapaciteti i manjak sadržaja za višednevni boravak

<ul style="list-style-type: none"> • prepoznatljivost Baranje kao autentične ruralne destinacije • razvijena enogastronomska ponuda i snažna lokalna tradicija • blizina Osijeka kao važnog emitivnog tržišta i dobra prometna dostupnost • aktivna turistička zajednica i iskustvo u organizaciji manifestacija • kvalitetni i prepoznatljivi restorani 	<ul style="list-style-type: none"> • nedovoljna integracija turističkih proizvoda u cjelovite turističke pakete • ograničeni ljudski kapaciteti i nedostatak radne snage u turizmu • relativna sezonalnost ponude i opterećenje pojedinih razdoblja • relativno loša povezanost zračnih linija za turiste iz dalekih zemalja
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • rast potražnje za prirodnim, ruralnim i održivim oblicima turizma • razvoj kratkih boravaka, izletničkog i „slow tourism“ koncepta • jačanje enogastronomije kao ključnog diferencijacijskog proizvoda • povezivanje s Osijekom i Osječko-baranjskom županijom u zajedničke proizvode • korištenje digitalnih alata za promociju i upravljanje destinacijom, značajne marketinške mogućnosti • financiranje turističkog razvoja kroz nacionalne i EU fondove 	<ul style="list-style-type: none"> • pritisci na osjetljive prirodne resurse i zaštićena područja • klimatske promjene i učestaliji ekstremni vremenski uvjeti • ovisnost o sezonalnosti i vanjskim tržišnim kretanjima • ograničena investicijska aktivnost u ruralnim područjima • trajni nedostatak kvalificirane radne snage u turizmu • rizik neusklađenosti turističkog razvoja i zaštite prirode • rastuća konkurencija – prepoznate prilike razvoja kontinentalnog turizma i u drugim područjima

6.2. Identificiranje općih načela turizma

Razvoj turizma Općine Bilje u planskom razdoblju temelji se na načelima održivog upravljanja destinacijom, očuvanja prostora i prirodnih resursa te uravnoteženog razvoja koji doprinosi kvaliteti života lokalnog stanovništva uz, naravan, rast u rezultatima turizma – kroz dolaske, noćenja i prihodovno. S obzirom na iznimno visoki udio zaštićenih područja prirode i osjetljivost prostora, turistički razvoj mora biti usklađen s prihvatnim kapacitetima destinacije, uz naglasak na kvalitetu ponude, a ne na kvantitativni rast.

Upravljanje razvojem turizma usmjereno je prema jačanju autentičnosti, valorizaciji lokalnih posebnosti te stvaranju cjelovitih turističkih doživljaja koji povezuju prirodnu baštinu, enogastronomiju, kulturne sadržaje i aktivni boravak. Posebna pažnja posvećuje se integraciji turizma u širi razvojni okvir Općine Bilje i Osječko-baranjske županije, uz suradnju s javnim, privatnim i civilnim sektorom.

Razvoj turizma Općine Bilje provodit će se u skladu sa sljedećim općim načelima:

- **održivost i zaštita prostora**, s posebnim naglaskom na očuvanje prirodnih vrijednosti Parka prirode Kopački rit i ostalih zaštićenih područja
- **uravnotežen razvoj**, koji osigurava ravnotežu između turističkih aktivnosti i potreba lokalne zajednice
- **razvoj kvalitete umjesto kvantitete**, kroz podizanje razine usluga, sadržaja i doživljaja
- **autentičnost i lokalni identitet**, temeljeni na tradiciji, gastronomiji i ruralnom karakteru Baranje
- **suradnja i integracija**, kroz povezivanje dionika na lokalnoj i regionalnoj razini
- **pametno upravljanje i digitalizacija**, radi učinkovitijeg upravljanja destinacijom i donošenja odluka temeljenih na podacima

6.3. Vizija i misija razvoja turizma

Vizija glasi:

Općina Bilje je održiva i prepoznatljiva kontinentalna destinacija temeljena na očuvanoj prirodi, autentičnoj baranjskoj gastronomiji i iskustvenom doživljaju, koja kroz kvalitetne turističke proizvode osigurava uravnotežen razvoj, dugoročnu zaštitu prirode i dobrobit lokalne zajednice.

Misija glasi:

Misija razvoja turizma Općine Bilje usmjerena je na odgovorno i održivo upravljanje izuzetno vrijednim prirodnim i kulturnim resursima destinacije, uz razvoj kvalitetnih i autentičnih turističkih proizvoda koji doprinose produženju boravka posjetitelja, jačanju lokalnog gospodarstva i očuvanju identiteta Baranje. Razvoj turizma temelji se na suradnji lokalnih dionika, podizanju kvalitete usluga i uravnoteženom odnosu između turističkog razvoja i zaštite prostora, s ciljem dugoročne dobrobiti lokalne zajednice.

6.4. Opći ciljevi razvoja turizma

U skladu s analizom stanja, SWOT analizom i razvojnim dokumentima Općine Bilje i Osječko-baranjske županije, definirani su sljedeći opći ciljevi razvoja turizma:

Tablica 29. Opći ciljevi razvoja turizma

Razvijati održiv i odgovoran turizam koji poštuje prirodna ograničenja prostora i dugoročno štiti ključne resurse destinacije.

Povećati kvalitetu i raznolikost turističkih proizvoda, s naglaskom na održivi, enogastronomski, aktivni i iskustveni turizam.

Produžiti prosječnu duljinu boravka i smanjiti izletnički karakter destinacije kroz razvoj sadržaja za višednevni boravak.

Jačati prepoznatljivost i vidljivost destinacije na regionalnom i nacionalnom turističkom tržištu kroz koordiniranu promociju i konzistentnu i kontinuiranu komunikaciju.

Osnažiti lokalne dionike i ljudske potencijale u turizmu, poticanjem suradnje, edukacije i poduzetništva.

6.5. Strateški pravci razvoja turizma

Na temelju definirane vizije i općih ciljeva razvoja turizma, kao i rezultata analize stanja i SWOT analize, utvrđeni su strateški pravci razvoja turizma Općine Bilje. Strateški pravci predstavljaju temeljni okvir za usmjeravanje budućeg razvoja turizma te omogućuju usklađivanje razvojnih aktivnosti s prostornim, okolišnim i društveno-gospodarskim kapacitetima destinacije. Njihova svrha je osigurati dugoročan, održiv i uravnotežen razvoj turizma, uz istodobno povećanje kvalitete turističke ponude i dobiti za lokalnu zajednicu. Strateški pravci zajedno čine cjelokupni razvojni smjer turizma Općine Bilje u planskom razdoblju.

U planskom razdoblju definiraju se sljedeći strateški pravci razvoja turizma Općine Bilje:

Strateški pravac 1: Održivo upravljanje prostorom i prirodnim resursima

Ovaj strateški pravac usmjeren je na zaštitu i očuvanje ključnih prirodnih resursa destinacije, s posebnim naglaskom na Park prirode Kopački rit i ostala zaštićena područja. Razvoj turizma mora biti usklađen s prihvatnim kapacitetima prostora, uz primjenu načela održivosti i odgovornog korištenja resursa.

Prioriteti:

- jačanje sustava održivog upravljanja turizmom u zaštićenim i osjetljivim područjima
- praćenje i upravljanje utjecajima turizma na okoliš i prirodne resurse
- razvoj turističkih proizvoda koji potiču očuvanje prirode i podizanje svijesti posjetitelja

Strateški pravac 2: Razvoj kvalitetnih i integriranih turističkih proizvoda

Strateški pravac usmjeren je na unapređenje kvalitete i raznolikosti turističkih proizvoda, s naglaskom na održivi, enogastronomski, aktivni i iskustveni turizam. Posebna pažnja posvećuje se integraciji postojećih resursa i sadržaja u cjelovite turističke proizvode koji potiču dulji boravak i veću potrošnju.

Prioriteti:

- razvoj i unapređenje enogastronomskih, održivih i aktivnih turističkih proizvoda
- povezivanje turističkih sadržaja u tematske rute i programe

- poticanje razvoja sadržaja za višednevni boravak i smanjenje izletničkog karaktera destinacije

Strateški pravac 3: Jačanje vidljivosti i prepoznatljivosti destinacije

Ovaj strateški pravac usmjeren je na sustavno jačanje tržišne prepoznatljivosti Općine Bilje kao održive i autentične kontinentalne destinacije. Naglasak je na koordiniranoj promociji, kontinuiranoj komunikaciji i korištenju suvremenih digitalnih alata u promociji turističke ponude.

Prioriteti:

- razvoj jasnog i dosljednog destinacijskog identiteta
- jačanje digitalne prisutnosti i koordinirane promocije
- pozicioniranje ključnih turističkih proizvoda i manifestacija na regionalnom i nacionalnom tržištu

Strateški pravac 4: Jačanje lokalnih dionika i ljudskih potencijala u turizmu

Strateški pravac usmjeren je na osnaživanje lokalnih dionika kao ključnih nositelja turističkog razvoja. Razvoj turizma temelji se na suradnji javnog, privatnog i civilnog sektora, kao i na kontinuiranom razvoju znanja, vještina i poduzetništva u turizmu.

Prioriteti:

- poticanje suradnje i umrežavanja turističkih dionika
- jačanje (stvaranje i razvoj) ljudskih kapaciteta kroz edukacije i programe osposobljavanja
- poticanje lokalnog poduzetništva i inovacija u turizmu

6.5. Mjere i aktivnosti za provedbu strateških pravaca

U nastavku, u Tablicama (30, 31, 32 i 33), nalaze se mjere i konkretni prijedlozi aktivnosti koji mogu pomoći pri ostvarenju specifičnih ciljeva i ostvarenju strateškog pravca u konačnici.

Tablica 30. Strateški pravac 1

Strateški pravac 1: Održivo upravljanje prostorom i prirodnim resursima					
SPECIFIČNI CILJ	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	IZVORI FINANCIRANJA	ROK
Uskladiti razvoj turizma s prihvatnim kapacitetima prostora	Sustavno upravljanje posjetiteljima	<ul style="list-style-type: none"> • praćenje posjetiteljskih tokova u osjetljivim područjima 	Općina Bilje, TZ Bilje, JU PP Kopački rit	Proračun, EU fondovi	Kontinuirano

		<ul style="list-style-type: none"> • suradnja s JU PP Kopački rit u upravljanju posjetama • usmjeravanje posjetitelja na manje opterećena područja 			
Smanjiti negativne utjecaje turizma na okoliš	Poticanje održivih praksi u turizmu	<ul style="list-style-type: none"> • poticanje korištenja ekološki prihvatljivih rješenja • informiranje i edukacija turističkih dionika 	Općina Bilje, TZ Bilje	EU fondovi, nacionalni programi	Srednjoročno
Povećati svijest o važnosti zaštite prirode	Edukacija posjetitelja i lokalne zajednice	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj interpretacijskih sadržaja o prirodnoj baštini • edukativni programi za škole i posjetitelje 	TZ Bilje, JU PP Kopački rit	EU fondovi, proračun	Kontinuirano

Tablica 31. Strateški pravac 2

Strateški pravac 2: Razvoj kvalitetnih i integriranih turističkih proizvoda					
SPECIFIČNI CILJ	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	IZVORI FINANCIRANJA	ROK
Razviti kvalitetne i prepoznatljive proizvode	Razvoj tematskih turističkih proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj eno-gastronomskih, prirodnih i aktivnih ruta • povezivanje lokalnih proizvođača i ugostitelja • razvoj iskustvenih programa 	TZ Bilje, privatni sektor	EU fondovi, privatna ulaganja	Kratkoročno
Povećati integriranost ponude	Umrežavanje turističkih dionika	<ul style="list-style-type: none"> • poticanje zajedničkih turističkih paketa • koordinacija ponude smještaja, ugostiteljstva i atrakcija - paketi ponude 	TZ Bilje	Proračun, EU fondovi	Srednjoročno
Produžiti prosječnu duljinu boravka	Razvoj sadržaja za	<ul style="list-style-type: none"> • poticanje novih sadržaja i 	Općina Bilje,	EU fondovi, proračun	Srednjoročno

	višednevni boravak	događanja izvan glavne sezone <ul style="list-style-type: none"> • potpora razvoju smještaja više kvalitete (s bazenom, saunom...) • kreiranje višednevnih kompletiranih ponuda – za obitelji s djecom, za mlade parove, starije parove i sl. 	privatni sektor		
--	--------------------	---	-----------------	--	--

Tablica 32. Strateški pravac 3

Strateški pravac 3: Jačanje vidljivosti i prepoznatljivosti destinacije					
SPECIFIČNI CILJ	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	IZVORI FINANCIRANJA	ROK
Izgraditi jasan destinacijski identitet	Razvoj jedinstvenog komunikacijskog koncepta	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje ključnih poruka i vizualnog identiteta • koordinacija komunikacije svih dionika 	TZ Bilje	Proračun, HTZ	Kratkoročno
Povećati tržišnu vidljivost	Ciljana promocija i marketing	<ul style="list-style-type: none"> • digitalne kampanje na regionalnom i nacionalnom tržištu • promocija manifestacija i ključnih proizvoda 	TZ Bilje	Proračun, EU fondovi	Kontinuirano
Unaprijediti digitalnu prisutnost	Digitalni alati i platforme	<ul style="list-style-type: none"> • unapređenje web stranice i društvenih mreža • korištenje digitalnih alata za promociju i upravljanje 	TZ Bilje	Proračun, EU fondovi	Kontinuirano

Tablica 33. Strateški pravac 4

Strateški pravac 4: Jačanje lokalnih dionika i ljudskih potencijala u turizmu					
SPECIFIČNI CILJ	MJERA	AKTIVNOSTI	NOSITELJI	IZVORI FINANCIRANJA	ROK
Povećati kompetencije ljudskih resursa	Edukacija i osposobljavanje	<ul style="list-style-type: none"> • edukacije za poduzetnike i zaposlenike • radionice o marketingu, razvoju proizvoda i održivosti 	Općina Bilje, TZ Bilje	EU fondovi, nacionalni programi	Kontinuirano
Ojačati suradnju dionika	Umrežavanje i partnerstva	<ul style="list-style-type: none"> • redoviti sastanci i radionice dionika • poticanje javno-privatne suradnje 	Općina Bilje, TZ Bilje	Proračun	Srednjoročno
Potaknuti lokalno poduzetništvo	Potpora razvoju lokalnih inicijativa	<ul style="list-style-type: none"> • savjetodavna i tehnička podrška poduzetnicima • informiranje o dostupnim potporama i fondovima 	Općina Bilje	Proračun, EU fondovi	Srednjoročno

Provedba navedenih mjera i aktivnosti zahtijeva koordinirano djelovanje svih relevantnih dionika na području Općine Bilje, uz jasno definirane uloge, izvore financiranja i vremenski okvir provedbe. Sustavnim praćenjem provedbe mjera omogućit će se prilagodba aktivnosti stvarnim potrebama destinacije i tržišnim kretanjima, čime se osigurava dugoročno održiv i uravnotežen razvoj turizma.

SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

7. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

Uspješna provedba Plana upravljanja destinacijom Općine Bilje ovisi o aktivnoj ulozi i međusobnoj suradnji svih dionika uključenih u razvoj turizma. S obzirom na kompleksnost turističkog sustava, kao i osjetljivost prostora i prirodnih resursa, nužno je osigurati koordinirano djelovanje javnog, privatnog i civilnog sektora, uz jasno definirane uloge, odgovornosti i zajedničke ciljeve.

Smjernice i preporuke u ovom poglavlju usmjerene su na poticanje održivog i odgovornog razvoja turizma, podizanje kvalitete turističke ponude te jačanje lokalnih kapaciteta, pri čemu se posebna pažnja posvećuje očuvanju prirodnih vrijednosti, autentičnosti destinacije i dobrobiti lokalne zajednice.

7.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Općina Bilje ima ključnu ulogu u stvaranju poticajnog okvira za razvoj turizma kroz strateško planiranje, koordinaciju dionika i osiguravanje infrastrukturnih preduvjeta. Preporučuje se nastavak integracije turističkog razvoja u širi razvojni kontekst Općine, uz usklađivanje prostornog planiranja, komunalne infrastrukture i zaštite okoliša.

Poseban naglasak treba staviti na poticanje projekata koji doprinose održivosti, očuvanju prostora i kvaliteti života lokalnog stanovništva, kao i na korištenje dostupnih nacionalnih i europskih izvora financiranja za provedbu razvojnih mjera.

Ukratko:

- integrirati razvoj turizma u prostorno planiranje, komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša
- poticati projekte koji doprinose održivosti, očuvanju prostora i kvaliteti života lokalnog stanovništva
- osigurati koordinaciju svih dionika uključenih u razvoj turizma
- aktivno koristiti nacionalne i EU fondove za provedbu razvojnih mjera

7.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu

Turistička zajednica Općine Bilje ima središnju ulogu u destinacijskom upravljanju, promociji i koordinaciji turističke ponude. Preporučuje se daljnje jačanje uloge turističke zajednice kao koordinatora dionika, osobito u razvoju integriranih turističkih proizvoda koji povezuju prirodne atrakcije, enogastronomiju, manifestacije i aktivni turizam.

Poseban naglasak potrebno je staviti na sustavnu, kontinuiranu i konzistentnu komunikaciju destinacije, razvoj jasnog destinacijskog identiteta te jačanje digitalne prisutnosti kroz

suvremene marketinške alate. Turistička zajednica treba aktivno pratiti tržišne trendove, potrebe posjetitelja i rezultate promocije, kako bi se promotivne aktivnosti pravovremeno prilagođavale i usmjeravale prema prioritetnim tržištima.

Ukratko:

- djelovati kao koordinator razvoja i promocije turističke ponude destinacije
- razvijati i promovirati integrirane turističke proizvode i tematske programe
- jačati dosljednu, kontinuiranu i ciljanu komunikaciju destinacije
- sustavno koristiti digitalne alate i pratiti tržišne trendove i ponašanje posjetitelja

7.3. Smjernice i preporuke za privatni sektor u turizmu

Privatni sektor ključan je nositelj kvalitete turističke ponude i neposredno oblikuje iskustvo posjetitelja u destinaciji. Preporučuje se kontinuirano ulaganje u kvalitetu smještajnih i ugostiteljskih objekata, razvoj autentičnih i iskustvenih proizvoda te prilagodba ponude suvremenim trendovima održivog, odgovornog i doživljajnog turizma.

Posebno je važno poticati suradnju među poduzetnicima, zajedničko oblikovanje turističkih paketa i koordinirani nastup na tržištu, s ciljem produženja boravka posjetitelja i povećanja ukupne turističke potrošnje. Poduzetnike se potiče na uključivanje u aktivnosti turističke zajednice, edukacije i projekte koji doprinose podizanju kvalitete destinacije u cjelini.

Ukratko:

- nastaviti ulagati u kvalitetu usluga, autentičnost ponude i iskustveni turizam
- prilagođavati ponudu suvremenim trendovima održivog i odgovornog turizma
- poticati međusobnu suradnju i zajedničko oblikovanje turističkih paketa
- aktivno sudjelovati u aktivnostima turističke zajednice i edukacijama
- u suradnji s turističkom zajednicom kontinuirano pratiti profile turista i njihove navike
- iskoristiti promocijske aktivnosti od strane turističke zajednice (općine i županije) kroz združene promocijske aktivnosti

7.4. Smjernice i preporuke za upravljače zaštićenih područja i institucije u zaštiti prirode

Upravljači zaštićenih područja, osobito Parka prirode Kopački rit, imaju ključnu ulogu u očuvanju temeljnih resursa na kojima se temelji turistička atraktivnost Općine Bilje. Preporučuje se nastavak i jačanje suradnje s Općinom Bilje i turističkom zajednicom u planiranju i upravljanju turističkim aktivnostima, uz primjenu modela održivog upravljanja posjetiteljima.

Razvoj interpretacijskih sadržaja, edukativnih programa i odgovarajuće infrastrukture za posjetitelje treba biti usmjeren na podizanje svijesti o vrijednosti i osjetljivosti prirodnih resursa, uz istodobno smanjenje negativnih utjecaja turizma na okoliš.

Ukratko:

- usklađivati razvoj turizma s ciljevima zaštite prirode i prihvatnim kapacitetima prostora
- razvijati sustave upravljanja posjetiteljima u osjetljivim područjima
- jačati interpretacijske i edukativne sadržaje vezane uz prirodnu baštinu
- kontinuirano surađivati s Općinom Bilje i turističkom zajednicom

7.5. Smjernice i preporuke za lokalnu zajednicu i civilni sektor

Lokalna zajednica i organizacije civilnog društva važni su nositelji identiteta destinacije i autentičnosti turističke ponude. Preporučuje se aktivno uključivanje lokalnog stanovništva u razvoj i provedbu turističkih inicijativa, manifestacija i projekata, osobito onih koji se temelje na lokalnoj tradiciji, običajima i gastronomiji.

Edukacija i informiranje lokalne zajednice o koristima, ali i izazovima razvoja turizma, ključni su za stvaranje pozitivnog odnosa prema turizmu i osiguravanje njegove društvene prihvatljivosti. Aktivno sudjelovanje lokalnog stanovništva doprinosi očuvanju kulturne baštine, jačanju društvene kohezije i dugoročnoj održivosti destinacije. Također, može se razmisliti o načinima priznanja za one članove zajednice koji se posebno istaknu u stvaranju pozitivne turističke klime.

Ukratko:

- aktivno sudjelovati u razvoju turističkih inicijativa i manifestacija
- poticati očuvanje lokalne tradicije, običaja i gastronomije
- uključivati se u edukacije i projekte vezane uz turizam
- jačati svijest o važnosti turizma za lokalni razvoj i identitet destinacije

POPIS PROJEKATA

8. POPIS PROJEKATA

U nastavku se nalazi popis projekata za Općinu Bilje i obuhvaća projekte koji doprinose provedbi mjera usmjerenih na razvoj destinacije te unapređenju pokazatelja održivosti na razini destinacije.

8.1. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA KOMPOSTANE	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Uspostava kompostane za zeleni otpad i smanjenje količine otpada na odlagalištima
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Općina Bilje (više lokacija)
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • zbrinjavanje zelenog otpada lokalno • smanjenje količine miješanog otpada
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	1,061,782.47 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena

NAZIV PROJEKTA: IZMJENA JAVNE RASVJETE ENERGETSKI UČINKOVITIJOM U SVIM NASELJIMA OPĆINE BILJE	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Zamjena postojeće javne rasvjete energetski učinkovitim LED rasvjetom
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Bilje, Varadrac, Lug, Kopačevo
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	U tijeku
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • smanjenje potrošnje el. energije javne rasvjete $\geq 40\%$ • niži troškovi održavanja.
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	398,168.43 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Izrađena dokumentacija, projekt u tijeku

NAZIV PROJEKTA: OBRANA OD POŽARA – IZGRADNJA DVA OBJEKTA ZA OBRANU OD POŽARA NA RUBNIM DIJELOVIMA PP KOPAČKI RIT	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Izgradnja dvaju objekata/izlaznih točaka za protupožarnu zaštitu uz rub PP Kopački rit
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Općina Bilje (više lokacija)
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • smanjeno vrijeme odziva • poboljšana sigurnost područja PP Kopački rit
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	1,990,842.13 €

STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena
NAZIV PROJEKTA: PROJEKT MAPIRANJA PRIKLADNIH POVRŠINA ZA POSTAVLJANJE SOLARNIH KOLEKTORA ILI PANELA	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Analiza i kartiranje krovnih/površinskih lokacija pogodnih za solarne panele
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	JUO Općine Bilje; Lokacija: Općina Bilje (više lokacija)
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • analizirane i kartirane lokacije pogodne za solarne panele
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	14,599.51 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena
NAZIV PROJEKTA: RAZVOJ MOBILNE AMBULANTE NA PODRUČJU OPĆINE BILJE	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Nabava i organizacija mobilne ambulante za udaljenija naselja
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • poboljšan pristup socijalnim/zdravstvenim uslugama • zadovoljstvo korisnika
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	423,385.76 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena
NAZIV PROJEKTA: REKONSTRUKCIJA ZGRADE DVD-A KOPAČEVO	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Energetska obnova i opremanje objekta
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Kopačevo
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2029
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstruirana zgrada DVD-a Kopačevo
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	530,891.23 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, projekt nije u tijeku
NAZIV PROJEKTA: ENERGETSKA OBNOVA DOMA KULTURE U KOPAČEVU	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Projekt obuhvaća kompletnu energetska obnovu društvenog doma poštujući načela kružne obnove
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje, Kopačevo
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2028
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • energetska obnovljen društveni dom
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	3,036,247.85 €

STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Visoka spremnost, izrađen glavni projekt
---	--

8.2. Popis projekata koji su od posebnog značaja za razvoj destinacije

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA PJEŠAČKOG MOSTA PREKO KANALA KOPAČEVO	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Izgradnja mosta za pješake radi sigurnijeg prelaska i turističke povezanosti
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Kopačevo
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2028
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> siguran prijelaz pješaka povezivanje turističkih ruta
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	39,816.84 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, projekt nije u tijeku

NAZIV PROJEKTA: OBNOVA DVORCA EUGENA SAVOJSKOG	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Obnova i prenamjena povijesnog dvorca u kulturno-turistički centar s interpretacijom baštine
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: naselje Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> otvorenje za posjetitelje ≥ Z posjetitelja/god. rast prihoda destinacije
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	11,945,052.76 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Visoka spremnost, ishodovana građevinska dozvola

NAZIV PROJEKTA: OBNOVA I REVITALIZACIJA VELIKOG MLINA U BILJU	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Rekonstrukcija i turistička valorizacija povijesnog mlina u Bilju
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: naselje Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> otvorenje za posjetitelje ≥ Z posjetitelja/god. rast prihoda destinacije
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	1,990,842.13 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena

NAZIV PROJEKTA: STAZA KULTURNE BAŠTINE	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Uspostava tematske staze kulturne baštine s interpretacijom lokalne povijesti i tradicije
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Općina Bilje (više lokacija)

PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • otvorenje za posjetitelje • ≥ Z posjetitelja/god. • rast prihoda destinacije
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	663,614.04 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Izgradnja multifunkcionalne sportske dvorane u Bilju za odbojku, rukomet, košarku i futsal
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: naselje Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • otvorenje za posjetitelje • ≥ Z posjetitelja/god. • rast prihoda destinacije
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	3,034,703.23 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Visoka razina spremnosti, ishodovana građevinska dozvola

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA TENISKIH TERENA

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Izgradnja 4 teniska terena u sklopu Športsko-rekreacijskog centra Ivica Ranogajec Veli
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: naselje Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • otvorenje za posjetitelje • ≥ Z posjetitelja/god. • rast prihoda destinacije
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	200,000.00 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena

NAZIV PROJEKTA: OBNOVA DOMA KULTURE U BILJU

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Cilj projekta obnove Doma kulture u Bilju jest unaprijediti društvenu i gospodarsku infrastrukturu Općine Bilje kroz modernizaciju i energetske obnove zgrade. Projektom se nastoji osigurati suvremen, funkcionalan i energetske učinkovit prostor namijenjen kulturnim, društvenim i obrazovnim aktivnostima lokalne zajednice. Projekt obuhvaća sveobuhvatne građevinske i energetske zahvate.
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: naselje Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2025-2026
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • otvorenje za posjetitelje

	<ul style="list-style-type: none"> • $\geq Z$ posjetitelja/god. • rast prihoda destinacije
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	193,335.00 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	

NAZIV PROJEKTA: BE(E) GOOD

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Projektom je predviđena izgradnja edukacijskog poligona za pčelarstvo i izgradnja parkinga za autobuse i osobne automobile
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje, kralja Zvonimira 10
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2028
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • broj izgrađenih edukacijskih poligona • m² izgrađenog gradilišta
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	243,002.05 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Izrada dokumentaciju u tijeku, početak projekta se očekuje se početkom 2026.

NAZIV PROJEKTA: UNITRAD

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Projekt se odnosi na financiranje manifestacija – Međunarodni etno susreti, Ribarski dani u Kopačevu
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2027
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • broj održanih manifestacija
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	52,888.00 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Početak projekta očekuje se u 2026.

NAZIV PROJEKTA: REKONSTRUKCIJA TRGA BANA JELAČIĆA U BILJU

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Opći cilj projekta je uređenje trga te stvaranje ugodnog i funkcionalnog ambijenta kroz unaprjeđenje socijalne i komunalne infrastrukture u svrhu poboljšanja kvalitete svakodnevnog života lokalnog stanovništva, turista i posjetitelja Općine Bilje. Provođenje projekta doprinjet će poboljšanju kvalitete života i povećanju životnog standarda u općini Bilje kroz izgradnju javne infrastrukture. Projektom će se također prilagoditi javni prostora osobama sa invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Također će se povećati svijest građana o korištenju obnovljivih izvora energije (solarni cvijet/ mogućnost punjenja el. uređaja.
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Projekt se provodi na području Općine Bilje, naselje Bilje, k.č.br. 2020 k.o. Bilje u sklopu Urbane aglomeracije Osijeka
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2024-2027
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • obnovljena i sigurna javna površina

PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	550,000.00 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Ishodovana građevinska dozvola, projekt u tijeku

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA DRUŠTVENO-EDUKATIVNOG CENTRA

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Izgradnja društveno-edukativnog centra radi čuvanja kulturne baštine regije
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje, Poslovna zona Sjever
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2028
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • otvorenje za posjetitelje • ≥ Z posjetitelja/god. • rast prihoda destinacije
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	1,194,505.28 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Srednja spremnost, izrada dokumentacije u tijeku

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA BICIKLISTIČKIH STAZA OPĆINE BILJE - FAZA 1

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Cilj projekta je izgraditi sigurnu i pristupačnu biciklističku infrastrukturu koja će poboljšati povezanost u Općini Bilje i s urbanim središtem Gradom Osijekom, potaknuti održivu mobilnost, smanjiti emisiju CO ₂ , te promicati zdrav način života stanovništva Općine kroz poticanje biciklizma kao alternativnog oblika prijevoza. Infrastruktura je dizajnirana uzimajući u obzir potrebe svih korisnika, uključujući bicikliste, pješake i osobe s invaliditetom, te će pružiti siguran i udoban prostor za sport, rekreaciju i pješačenje. Kroz ovaj projekt želi se utjecati na smanjenje emisije štetnih plinova, potaknuti aktivni način života te unaprijediti kvalitetu života lokalnog stanovništva.
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2024-2026
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> • izgradnja 1,3 km pješačko-biciklističke infrastrukture
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	1,328,824.11 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Visoka spremnost, ishodovana građevinska dozvola, projekt u tijeku

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA BICIKLISTIČKIH STAZA OPĆINE BILJE - FAZA 3 I 4

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Projekt obuhvaća izgradnju pješačko-biciklističke i biciklističke staze od ulaska u naselje Kopačevo do prijemnog centra Parka prirode Kopački rit. Staza je projektirana tako da se uklapa u prirodni okoliš, poštujući načela Europskog novog bauhausa, a uz nju će biti postavljena energetska učinkovita rasvjeta, pametne klupe, solarna servisna stanica i punionica za bicikle. Planirana je sadnja 152 autohtonih bjelogoričnih stabala duž trase i postavljanje hotela za kukce čime se dodatno doprinosi očuvanju prirode. Projekt je dio šire
------------------------------	--

	inicijative razvoja mreže biciklističkih staza na području općine Bilje, s ciljem poticanja održive mobilnosti i turističke ponude.
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2025-2027
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> izgradnja 1,1 km biciklističke infrastrukture
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	830,198.82 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Visoka spremnost, ishodovana građevinska dozvola, projekt u tijeku

8.3. Ostali projekti

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA SKLONIŠTA ZA ŽIVOTINJE	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Izgradnja općinskog skloništa za napuštene životinje s odgovarajućom opremom
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Općina Bilje (više lokacija)
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> izgrađeno sklonište za nezbrinute životinje
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	199,084.21 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena

NAZIV PROJEKTA: NASTAVAK IZGRADNJE DOMA KULTURE U LUGU	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Obnova i opremanje doma kulture u Lugu
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Lug
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> obnovljena kulturna infrastruktura
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	703,430.88 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Niska spremnost, dokumentacija nije izrađena

NAZIV PROJEKTA: PROGRAM RAZVOJA NOVIH SPORTSKIH IGRALIŠTA NA OTVORENOM (PROJEKTI IZGRADNJE PO NASELJIMA)	
OPIS I SVRHA PROJEKTA	Fazna izgradnja i obnova sportskih igrališta na otvorenom po naseljima
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Općina Bilje (više lokacija)
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> povećanje broja korisnika sportskih sadržaja ≥ N novih događaja godišnje

PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	265,445.62 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	/

**NAZIV PROJEKTA:
REKONSTRUKCIJA GRAĐEVINE INFRASTRUKTURNE NAMJENE PROMETNOG SUSTAVA –
IZGRADNJA NERAZVRSTANE CESTE U ŠKOLSKOJ ULICI U VARDARCU**

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Rekonstrukcija/izgradnja nerazvrstanih cesta i površina radi sigurnosti i pristupačnosti
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Općina Bilje (više lokacija)
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> rekonstruirana cesta
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	331,807.02 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Ishodovana građevinska dozvola

**NAZIV PROJEKTA:
REKONSTRUKCIJA MJESNOG GROBLJA BILJE (MRTVAČNICA, PARKING, ALEJA BRANITELJA)**

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Rekonstrukcija groblja, mrtvačnice i prateće infrastrukture
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Lokacija: Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> rekonstruirana mrtvačnica osiguran parking izgrađena aleja hrvatskih branitelja
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	663,614.04 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Srednja spremnost, izrada dokumentacije u tijeku

**NAZIV PROJEKTA:
REKONSTRUKCIJA NERAZVRSTANIH CESTA U NASELJIMA BILJE, KOPAČEVO, LUG I VARDARAC**

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Rekonstrukcija/izgradnja nerazvrstanih cesta i površina radi sigurnosti i pristupačnosti
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; ŽUC Osijek (partner); Lokacija: Vardarac
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2026-2030
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> rekonstruirane nerazvrstane ceste unutar naselja Općine Bilje
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	2,654,456.17 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Srednja spremnost, izrada dokumentacije u tijeku

NAZIV PROJEKTA: REKONSTRUKCIJA VATROGASNE ULICE

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Projektom se predviđa sveobuhvatna rekonstrukcija Vatrogasne ulice, uključujući obnovu i proširenje kolnika, uspostavu sustava oborinske odvodnje, modernizaciju javne rasvjete ugradnjom LED tehnologije, asfaltiranje parkirališta i izgradnju pješačkih staza.
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; Vatrogasna ulica, Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> duljina rekonstruirane prometnice - 465 metara obnovljenog kolnika Vatrogasne ulice broj uredenih parkirališnih mjesta:
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	659,072.88 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Ishođena građevinska dozvola, projekt u tijeku

NAZIV PROJEKTA: DOGRADNJA I OPREMANJE DJEČJEG VRTIĆA "GRLICA" U BILJU

OPIS I SVRHA PROJEKTA	Dogradnjom i opremanjem dječjeg vrtića "Grlica" u mjestu Bilje nadograditi će se postojeći samostojeći objekt vrtića sa dodatna 3 dnevna boravka (1 jaslički i 2 vrtićka) te time povećati kapacitet djece za najmanje dodatnih 36 mjesta. Dnevni boravci biti će opremljeni sukladno važećim pedagoškim standardima. U sklopu nadogradnje i opremanja postaviti će se fotonaponska elektrana na postojećem i nadograđenom dijelu krova.
NOSITELJ PROVEDBE I LOKACIJA	Općina Bilje; naselje Bilje
PLANIRAN POČETAK I ZAVRŠETAK PROJEKTA	2024-2026
KLJUČNE TOČKE	<ul style="list-style-type: none"> broj dodatnih dnevnih boravaka: 3
PROCIJENJENA VRIJEDNOST PROJEKTA (EUR)	487,358.16 €
STATUS IZRADE PROJEKTE DOKUMENTACIJE	Visoka spremnost, ishodovana građevinska dozvola, projekt u tijeku

IZVORI

Službeni izvori i baze podataka:

1. Ministarstvo turizma i sporta RH - smjernice i zakonski okvir
2. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (DZS)
3. eVisitor - podaci o turističkom prometu
4. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.
5. MINTS, Strategija razvoja održivog turizma do 2030.
6. Fina.hr – registar godišnjih financijskih izvještaja (RGFI)
7. Projekt ADOBE – Pristupačne turističke destinacije i usluge u pograničnim područjima (INTERREG Mađarska–Hrvatska)
8. A1 Hrvatska 2025., Podaci o pokrivenosti mobilnom mrežom i podatkovnim uslugama
9. Marketinška strategija Općine Bilje, 2019.
10. Strateški program razvoja Općine Bilje za razdoblje do 2030.
11. Plan gospodarenja otpadom Općine Bilje
12. Katalog turističke ponude Osječko-baranjske županije

Izvori primarnih podataka:

1. Turistička zajednica Općine Bilje - podaci o atrakcijama, manifestacijama i marketinškim aktivnostima, podaci o projektima
2. Općina Bilje - podaci o infrastrukturnim projektima, komunalnim uslugama, planovima razvoja i prostornom planu
3. Komunalna poduzeća (Vodovod Osijek d.o.o., Vodoopskrba Darda, HEP d.o.o., Komunalno-Bilje d.o.o.) – infrasktukturni podaci
4. Intervjui i konzultacije s predstavnicima Općine Bilje, TZ Općine Bilje i lokalnim dionicima
5. Rezultati primarnog istraživanja na tržištu - procjena zadovoljstva stanovništva i posjetitelja
6. Terenski obilazak atrakcija i uvida u stanje infrastrukture